

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**BE-IN: Βέλτιστες Καινοτόμες Πρακτικές για μια
Συμπεριληπτική και Κοινωνικο-συναισθηματική
Εκπαίδευση, στην προσπάθεια αντιμετώπισης της
πρώρης εγκατάλειψης του σχολείου στην Ευρώπη**

Συμπεριληπτική και κοινωνικο- συναισθηματική εκπαίδευση στα σχολεία: μέθοδοι, παιδαγωγικοί πόροι και εμπειρία στα ευρωπαϊκά σχολεία

ΤΕΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ 2023

Συντάχθηκε από την Anthropolis Association

Balázs Nagy, Krisztina Soczó, με τη συμβολή των:

Carla Marsili, Francesca Terenzi, Valentina Ciarpaglini, Elisa Carboni - Oxfam Italy Intercultura

Μύρια Φτελλέχα - Citizens in Power, Κύπρος

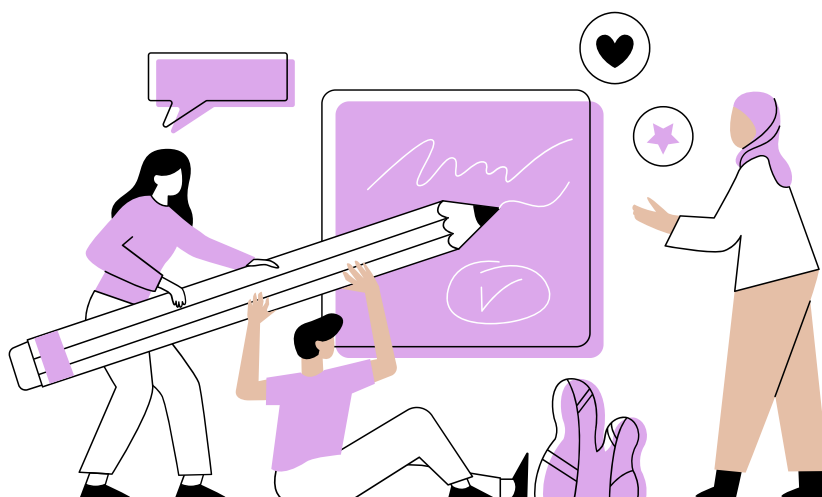
Ninja Konrad - Südwind, Αυστρία

Marina Brkić, Vanja Kožić Komar - Forum for Freedom in Education, Κροατία

anthropolis

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

01

Εισαγωγή

4

02

**Η Θεωρητική Μέθοδος και Προσέγγιση που
Υιοθετήθηκε από το Έργο “BE-IN”**

8

03

Το Ευρωπαϊκό Σχολικό Πλαίσιο του Έργου “BE-IN”

14

04

**Το Επιμορφωτικό Πρόγραμμα και η Ψηφιακή
Πλατφόρμα του Έργου “BE-IN” για Συμπεριληπτική και
Κοινωνικο-συναισθηματική Μάθηση που απευθύνεται
σε εκπαιδευτικούς**

19

05

**Δοκιμή του Επιμορφωτικού Προγράμματος για
Εκπαιδευτικούς στις Χώρες-Εταίρους**

34

06

**Δοκιμή των Συμπεριληπτικών και Κοινωνικο-
συναισθηματικών Δραστηριοτήτων του έργου “BE-IN”
στο πλαίσιο της Τάξης με Μαθητές στις Πέντε Χώρες-
Εταίρους**

45

07

Πόροι του Έργου

51

08

Εισηγήσεις για τη Βιωσιμότητα του Έργου

58

09

Αναφορές

65

1. Εισαγωγή

Τα δίκαια εκπαιδευτικά συστήματα διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προσπάθεια οι ευρωπαϊκές κοινωνίες να γίνουν πιο δίκαιες και συμπεριληπτικές. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα πρέπει να διασφαλίζουν την ισότητα στην εκπαίδευση, ώστε κάθε μαθητής να μπορεί να αξιοποιήσει τις δυνατότητές του και να αναδείξει τα ταλέντα και τις ικανότητές του, ώστε να εξελιχθεί σε ενεργό και υπεύθυνο πολίτη. Παρά τις προσπάθειες για την εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου σε ποσοστό κάτω του 10%, σε αρκετές χώρες της ΕΕ το ποσοστό ανέρχεται πάνω από το μέσο όρο της ΕΕ, δηλαδή πάνω από το 10,5%. Η πανδημία Covid-19 ήρθε για να επιδεινώσει τα υπάρχοντα προβλήματα, καθώς το σύνολο των μαθητών στην ΕΕ έχει υποστεί μαθησιακές απώλειες και δεν έχει κίνητρο να συνεχίσει τις σπουδές του και να αφοσιωθεί στο σχολείο. Το μέσο ποσοστό των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο (Early School Leavers - ESL) τα επόμενα χρόνια αναμένεται ν' αυξηθεί, με κίνδυνο ν' αυξηθούν επίσης τα περιστατικά εγκατάλειψης του σχολείου από μαθητές που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, όπως επίσης η ευαλωτότητα και ο αποκλεισμός τους. Οι εκπαιδευτικοί καλούνται ν' αντιμετωπίσουν την πολυπλοκότητα του περιβάλλοντος της σχολικής τάξης, λαμβάνοντας υπόψη τις πολυεπίπεδες γνωστικές και συναισθηματικές ικανότητες των μαθητών, την αποθάρρυνσή τους να εμπλακούν στη σχολική ζωή και την πολυπολιτισμική διάσταση του ζητήματος.

Τα σχολεία πρέπει να αναβαθμίσουν τον τρόπο οργάνωσής τους και τις προσεγγίσεις διδασκαλίας και μάθησης στη βάση μιας συστηματικής και συμπεριληπτικής διάστασης. Θα χρειαστεί να εφαρμόσουν, δηλαδή, καινοτόμες προσεγγίσεις όσον αφορά την ενασχόληση με διεπιστημονικούς τομείς, τον προσδιορισμό των καλύτερων μαθησιακών προσεγγίσεων και διαδικασιών που ανταποκρίνονται στις προσωπικές διαμορφωτικές ανάγκες των μαθητών, την αντιμετώπιση των μειονεκτημάτων στην εκπαίδευση και την πρόληψη της εγκατάλειψης του σχολείου. Η παρούσα δημοσίευση είναι αποτέλεσμα της υλοποίησης του έργου «BE-IN: Βέλτιστες Καινοτόμες Πρακτικές για μια Συμπεριληπτική και Κοινωνικοσυναισθηματική Εκπαίδευση, στην προσπάθεια για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου», το οποίο υλοποιείται κατά την περίοδο 2022-2024 και χρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ Βασικής Δράσης 2 σε 5 ευρωπαϊκές χώρες, από την Oxfam Italia Intercultura (Ιταλία), την Anthropolis (Ουγγαρία), τον Citizens in Power (Κύπρος), το Forum for Freedom in Education (Κροατία) και την Südwind (Αυστρία).

Οι εταίροι επεδίωξαν να σχεδιάσουν, να αναπτύξουν και να δοκιμάσουν πρωτοποριακές, περιεκτικές και συναισθηματικά υποστηρικτικές μεθόδους διδασκαλίας και εκπαιδευτικούς πόρους προσαρμοσμένους στις ατομικές μαθησιακές διεργασίες και τις δυνατότητες των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ηλικίας 11-18 ετών). Αυτοί οι πόροι αποσκοπούν στην άμβλυνση των γνωστικών, κοινωνικών, γλωσσικών και συναισθηματικών εμποδίων στο μαθησιακό περιβάλλον, προωθώντας έτσι ένα πιο συμπεριληπτικό σχολικό περιβάλλον για τους μαθητές και αντιμετωπίζοντας το ζήτημα της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Για να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (Early School Leaving - ESL), οι τάξεις χρειάζεται να γίνουν πιο συμπεριληπτικές και να είναι εύκολα προσαρμόσιμες στις ανάγκες των διαφόρων μαθητών. Ωστόσο, για να πραγματοποιηθεί πλήρως αυτό, χρειάζεται να γίνει αλλαγή σε θεσμικό επίπεδο.

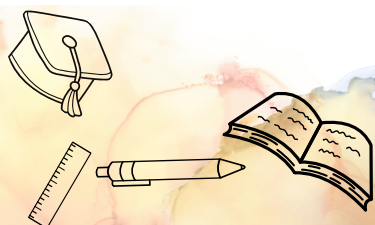
Είναι ζωτικής σημασίας τα σχολεία να απομακρυνθούν από τις παραδοσιακές εκπαιδευτικές μεθόδους και να υιοθετήσουν ένα αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών που θα βασίζεται στη συμμετοχικότητα και τη διαφορετικότητα. Ωστόσο, η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου μπορεί να αντιμετωπιστεί σε τοπικό επίπεδο με την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών στη συμπεριληπτική εκπαίδευση και την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση, παρέχοντάς τους πόρους και υλικό για τα θέματα αυτά. Για να δοθεί σε κάθε μαθητή η δυνατότητα να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές του, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό του, είναι καθοριστικής σημασίας να λαμβάνονται επαρκώς υπόψη οι διαμορφωτικές ανάγκες των παιδιών και να παρέχονται σ' αυτά τα σωστά κίνητρα και η απαιτούμενη υποστήριξη, καθώς και να προάγεται η αποδοχή τους τόσο από τους εκπαιδευτικούς, όσο και από τους συμμαθητές τους. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι κυβερνήσεις να υιοθετήσουν μεθοδολογίες συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και να προωθήσουν την επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση.

Παρά το γεγονός ότι μέσω του έργου αυτού πιθανώς να μην επέλθει θεσμική αλλαγή, εντούτοις μέσω της εμπλοκής του του μ' αυτό, κάθε εκπαιδευτικός έχει τη ευκαιρία να κάνει ένα βήμα προς τη διαμόρφωση ενός καλύτερου και αποτελεσματικότερου σχολικού περιβάλλοντος. Οι εταίροι του έργου "BE-IN" θεωρούν ότι η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου μπορεί να αντιμετωπιστεί καλύτερα με την οικοδόμηση ενός εκπαιδευτικού συστήματος χωρίς αποκλεισμούς και ενός προγράμματος σπουδών βασισμένου στην κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση. Οι ενέργειες αυτές αναμένεται να δώσουν

κίνητρα στους μαθητές να παραμείνουν στην εκπαίδευση και ν' ανταποκριθούν στις ανάγκες των μαθητών που προέρχονται από περιθωριοποιημένα περιβάλλοντα. Για να επιτευχθεί αυτό, το έργο "BE-IN" έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο ψηφιακό πρόγραμμα κατάρτισης για δασκάλους και εκπαιδευτικούς σχετικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης στο αναλυτικό πρόγραμμα των σχολείων και την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Το ψηφιακό πρόγραμμα κατάρτισης βασίστηκε στο μοντέλο της Oxfam για την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς, στη συμβολή των εταίρων και στις δραστηριότητες έρευνας και δοκιμής που πραγματοποιήθηκαν στις πέντε χώρες-εταίρους του έργου κατά τη διάρκεια των σχολικών ετών 2022-23. Όλοι οι εκπαιδευτικοί στην ΕΕ μπορούν να έχουν δωρεάν πρόσβαση στο επιμορφωτικό πρόγραμμα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμα μέσω του συνδέσμου [Login - be-ineducation](https://login-beineducation.eu), στον οποίο μπορούν να βρουν παιδαγωγικούς πόρους, διαδραστικές δραστηριότητες και καλές πρακτικές τα οποία μπορούν να μεταφορτώσουν και να χρησιμοποιήσουν ελεύθερα όλοι οι εκπαιδευτικοί για να βελτιώσουν και καταστήσουν πιο καινοτόμες τις καθημερινές μαθησιακές πρακτικές και μεθοδολογίες τους.

Η παρούσα δημοσίευση συγκεντρώνει τα κύρια σημεία και τα τελικά αποτελέσματα της υλοποίησης του έργου "BE-IN". Η εισαγωγή επικεντρώνεται στην προσέγγιση της συμπεριληπτικής και κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης, ώστε να παρέχει στον αναγνώστη τις θεωρητικές βάσεις της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και της Κοινωνικο-συναισθηματικής Μάθησης – ΚΣΜ (Social-Emotional Learning - SEL). Σ' αυτήν παρατίθενται λεπτομέρειες σχετικά με τη δομή του ψηφιακού προγράμματος κατάρτισης και της ψηφιακής πλατφόρμας που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, ώστε να εξηγηθούν σ' αυτούς οι ευκαιρίες που έχουν ώστε να μάθουν και να εκπαιδευτούν καλύτερα σε μεθοδολογίες και τεχνικές προκειμένου να διαμορφώσουν πιο συμπεριληπτικά σχολικά περιβάλλοντα και ν' ανταποκριθούν καλύτερα στα συναισθήματα των μαθητών του και στις ατομικές διαμορφωτικές τους ανάγκες. Δύο κεφάλαια της δημοσίευσης επικεντρώνονται στα κύρια αποτελέσματα και τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου "BE-IN" με τα σχολεία-εταίρους και τα σχολεία-κόμβους του έργου στην ΕΕ. Επίσης, παρέχονται τελικές συστάσεις προς τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τους εκπαιδευτικούς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για την υιοθέτηση συμπεριληπτικών μεθοδολογιών στις πρακτικές και τις στρατηγικές τους, ώστε να εξασφαλίσουν σε όλα τα παιδιά και τους μαθητές ίσες ευκαιρίες για την οικοδόμηση του μέλλοντός τους και την αυτοπραγμάτωσή τους.

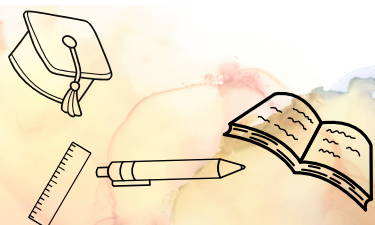
2. Η Θεωρητική Μέθοδος και Προσέγγιση που Υιοθετήθηκε από το Έργο “BE-IN”

Καλό θα ήταν κάθε εκπαιδευτικός να γνωρίζει τη σημασία τόσο της συμπερίληψης όσο και της κοινωνικο-συναισθηματικής (SEL) διάστασης στη διαδικασία της διδασκαλίας/μάθησης. Σ' ένα πλαίσιο όπως αυτό μιας σχολικής τάξης, όπου οι μαθητές προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών καταβολών και έχουν διαφορετικές πεποιθήσεις, η κοινωνικο-συναισθηματική εκπαίδευση προσπαθεί να εντοπίσει εποικοδομητικούς τρόπους για να τους βοηθήσει να μαθαίνουν, να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους και να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους με σεβασμό. Πρόκειται για την ενίσχυση της αίσθησης του «ανήκειν» και της ευημερίας τόσο των μαθητών, όσο και των εκπαιδευτικών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο

σ' ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον. Γι' αυτό έχουμε σχεδιάσει πρότυπα διδακτικών ενοτήτων και δραστηριοτήτων έτσι ώστε όλοι οι μαθητές να μαθαίνουν και να συμμετέχουν από κοινού, παρέχοντάς τους την απαραίτητη υποστήριξη ώστε να μειωθούν και να αρθούν τα εμπόδια και οι φραγμοί που μπορεί να οδηγήσουν σε αποκλεισμό τους.

Η κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση μπορεί να εισαχθεί στα προγράμματα σπουδών με διάφορους τρόπους. Προτείνουμε το μοντέλο της ενσωματωμένης κοινωνικο-συναισθηματική εκπαίδευση, δηλαδή την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση η οποία είναι ενσωματωμένη απευθείας στα αναλυτικά προγράμματα των σχολείων. Οι εκπαιδευτικοί επιτελούν το έργο τους, ενώ παράλληλα παρέχουν στους μαθητές τους την υποστήριξη που χρειάζονται, οικοδομώντας το περιβάλλον της τάξης, προωθώντας την κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών, αυξάνοντας την αυτοπεποίθησή τους και ενθαρρύνοντας την ενσυναίσθησή τους. Η κοινωνικο-συναισθηματική εκπαίδευση (SEL) επιτυγχάνεται έτσι μέσω της μεθοδολογίας που ακολουθεί ο εκπαιδευτικός, καθώς και μέσω του περιεχομένου και της αλληλεπίδρασης που πραγματοποιείται στην τάξη. Υπό αυτό το πρίσμα, αποδεικνύεται ότι η κοινωνικό-συναισθηματική εκπαίδευση και η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι έννοιες αλληλένδετες.

Το μοντέλο παρέμβασης της συμπεριληπτικής διδασκαλίας που προτείνουμε είναι εν μέρει το αποτέλεσμα της εμπειρίας που αποκτήθηκε από τη διδασκαλία της ιταλικής γλώσσας ως δεύτερης γλώσσας (L2) σε τάξεις με διαφοροποιημένες δεξιότητες (CAD) και εν μέρει από την εμπειρία στον τομέα της έρευνας όσον αφορά τη συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρίες και ειδικές μαθησιακές ανάγκες (Special Educational Needs - SEN) που πραγματοποιήθηκε κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Η έννοια της διαφορετικότητας γίνεται η βάση για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών ενοτήτων στη βάση ενός καινοτόμου στρατηγικού μοντέλου με περιεχόμενο προσαρμοσμένο στα διαφορετικά μαθησιακά στυλ των μαθητών και τη διαβάθμιση του επιπέδου δυσκολίας των δραστηριοτήτων, των εργασιών και των ασκήσεων.

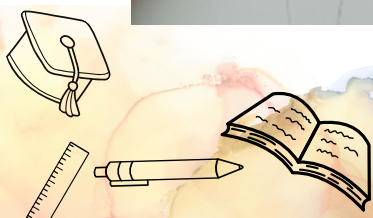
Δεν επιδιώκουμε ν' αλλάξουμε την εφαρμογή των διδακτικών ενοτήτων που ήδη χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί. Αυτό που έχει σημασία είναι να σχεδιάζουμε στοχευμένα συμπεριληπτικές δραστηριότητες οι οποίες ν' ανταποκρίνονται στην έννοια της κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης (SEL), προκειμένου να γεφυρώσουμε τα χάσματα και να ενδυναμώσουμε συναισθηματικά τους μαθητές. Αυτό θα προωθήσει θετικές αντιλήψεις, ενισχύοντας τόσο τα κίνητρα, όσο και την αυτοεκτίμηση των μαθητών. Στις διαβαθμισμένες (ή πολυεπίπεδες) διδακτικές ενότητες που έχουμε αναπτύξει, προτείνουμε μια σημαντική χρήση της έννοιας της «μαθησιακής υποστήριξης» ή “scaffolding”. Στον τομέα της εκπαίδευσης, η μαθησιακή υποστήριξη ή “scaffolding” (Bruner) αναφέρεται σε μια ποικιλία διδακτικών τεχνικών που χρησιμοποιούνται για την προοδευτική μετακίνηση των μαθητών προς μια βαθύτερη κατανόηση και, τελικά, προς ένα υψηλότερο επίπεδο ανεξαρτησίας στη μαθησιακή διαδικασία. Στις διδακτικές τους ενότητες, οι εκπαιδευτικοί παρέχουν διαδοχικά επίπεδα προσωρινής υποστήριξης τα οποία βοηθούν τους μαθητές να φτάσουν σε υψηλότερα επίπεδα κατανόησης και απόκτησης δεξιοτήτων, τα οποία δεν θα μπορούσαν να επιτύχουν χωρίς την παρεχόμενη υποστήριξη. Όπως συμβαίνει και στην περίπτωση ενός πραγματικού ικριώματος, οι υποστηρικτικές στρατηγικές σταδιακά αποσύρονται όταν δεν είναι πλέον απαραίτητες, και ο εκπαιδευτικός μεταβιβάζει σταδιακά περισσότερη ευθύνη για τη μαθησιακή διαδικασία στο μαθητή.

Όλοι οι εκπαιδευτικοί, μερικοί σε μεγαλύτερο και άλλοι σε μικρότερο βαθμό, οπωσδήποτε χρησιμοποιούν διάφορες μορφές μαθησιακής υποστήριξης προκειμένου να μειώσουν τα αρνητικά συναισθήματα και αυτοαντιλήψεις που μπορεί να έχουν ορισμένοι μαθητές όταν απογοητεύονται, τρομάζουν ή αποθαρρύνονται κατά την προσπάθειά τους να εκτελέσουν μια δύσκολη εργασία. Αυτό που προτείνουμε είναι μια διαβαθμισμένη ενότητα στα πλαίσια της οποίας η μαθησιακή υποστήριξη (scaffolding) είναι συνεχώς υπαρκτή και όλοι οι μαθητές σταδιακά θα είναι σε θέση να εκτελούν με φυσικό τρόπο και ευκολία τις εργασίες που τους ανατίθενται, ενώ παράλληλα θα γίνονται όλο και πιο αυτόνομοι, καθώς σίγα-σίγα απομακρύνονται τα βοηθήματα της μαθησιακής υποστήριξης. Για το σκοπό αυτό, γίνεται χρήση μεθόδων λεκτικής μαθησιακής υποστήριξης, μαθησιακής υποστήριξη από την άποψη του περιεχομένου, της μαθησιακής διαδικασίας, και μαθησιακή υποστήριξη όσον αφορά τα συναισθήματα.

Η **λεκτική μαθησιακή υποστήριξη ("verbal scaffolding")** υποδηλώνει τη γλωσσική υποστήριξη που παρέχει ο εκπαιδευτικός στο μαθητή με τη χρήση λέξεων-κλειδιών και φράσεων. Ο εκπαιδευτικός σε αυτή τη φάση υποστηρίζει τον μαθητή προτείνοντάς του παραφράσεις οι οποίες είναι χρήσιμες για την απομνημόνευση μιας έννοιας, και προσφέροντάς του παράλληλα τόσο ασκήσεις πολλαπλής επιλογής, όσο και δραστηριότητες συμπλήρωσης κενών. Εάν το πρόβλημα είναι η έλλειψη δεξιοτήτων ακαδημαϊκής γλώσσας/ εξειδικευμένης γλώσσας του θεματικού πεδίου, μπορούμε να ορίσουμε ως μέρος της «μαθησιακής υποστήριξης» διάφορα βοηθήματα όπως γλωσσάρια, οπτικά λεξικά, παραδείγματα καταστάσεων από την πραγματική ζωή κ.λπ., καθώς επίσης και παιχνίδια και ασκήσεις αντιστοίχισης, τα οποία επιτρέπουν στους μαθητές να κατακτήσουν και να εμπεδώσουν τη συγκεκριμένη εξειδικευμένη γλώσσα που χρειάζονται.

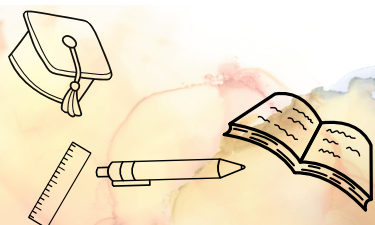

Η **μαθησιακή υποστήριξη από την άποψη του Περιεχομένου (“Content scaffolding”)** αφορά την επιλογή και την προσαρμογή του περιεχομένου στο γνωστικό/γλωσσικό επίπεδο των μαθητών. Η επιλογή του περιεχομένου αποτελεί επίσης σημαντικό μέρος της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης. Ο σχεδιασμός ενός μαθήματος απαιτεί τόσο την επιλογή του περιεχομένου, όσο και την επιλογή του υλικού, τα οποία πρέπει να προσαρμόζονται τόσο στο επίπεδο της τάξης ως σύνολο, όσο και στις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά του κάθε μαθητή ξεχωριστά.

Η **μαθησιακή υποστήριξη όσον αφορά την μαθησιακή διαδικασία ή όσον αφορά τα Συναισθήματα (“Learning Process Scaffolding/emotional scaffolding”)** αποτελεί το σύνολο των εργαλείων που διευκολύνουν τη διαδικασία της μάθησης. Η παρούσα εκπαιδευτική σειρά μαθημάτων αποτελεί η ίδια αυτό το είδος μαθησιακής υποστήριξης, αφού, για παράδειγμα, απλοποιεί τις επιλογές ή καθοδηγεί τους μαθητές σε λογικά βήματα, αλλά τους παρέχει επίσης συναισθηματική υποστήριξη. Η κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση είναι συνυφασμένη με όλες τις μαθησιακές διαδρομές. Τα πιο βασικά στοιχεία είναι ο τρόπος με τον οποίο ο εκπαιδευτικός αντιμετωπίζει την τάξη, οι δραστηριότητες τις οποίες επιλέγει και τα σχήματα αλληλεπίδρασης που προωθεί. Εξίσου σημαντικό είναι επίσης το περιεχόμενο που ο εκπαιδευτικός επιλέγει (ειδικά όσον αφορά ορισμένα γνωστικά αντικείμενα). Η μαθησιακή υποστήριξη όσον αφορά τα συναισθήματα μπορεί να επιτευχθεί μέσω των ακόλουθων πρακτικών:

Η μαθησιακή υποστήριξη όσον αφορά τα συναισθήματα μπορεί να επιτευχθεί μέσω των ακόλουθων πρακτικών:

- **Χρήση Μοντέλων Διδασκαλίας.** Είναι κρίσιμο ο εκπαιδευτικός να μοντελοποιεί τις κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες των μαθητών του. Ως εκ τούτου, καταφέρνουν να αποκτήσουν τις δεξιότητες αυτές και οι ίδιοι.
- **Άμεση εξάσκηση.** Είναι απαραίτητο να γίνεται ένας προσδιορισμός των δραστηριοτήτων που μπορούν να επιτρέψουν στους μαθητές να συνειδητοποιήσουν αυτές τις δεξιότητες, και στη συνέχεια να τις εφαρμόσουν στην πράξη προκειμένου να κατανοήσουν πλήρως την αξία τους. Στις εκπαιδευτικές μας ενότητες, οι ασκήσεις είναι διαβαθμισμένες και οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σ' αυτές ανάλογα με τις ικανότητές τους.
- **Έμμεση εξάσκηση** κατά τη διάρκεια διδακτικών δραστηριοτήτων. Η χρήση, για παράδειγμα, της συνεργατικής μάθησης και της μάθησης με βάση την ανάληψη καθηκόντων ως μεθοδολογία οπυ εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής των μαθημάτων, θα μπορούσε να επιτρέψει στους μαθητές να εφαρμόσουν τις κοινωνικο-συναισθηματικές τους δεξιότητες κατά τη διάρκεια της μάθησης.

- **Μεταγνωστικός αναστοχασμός.** Τέλος, ο μεταγνωστικός αναστοχασμός (πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις δραστηριότητες) σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους εφαρμόζονται οι κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, χρησιμεύει στο να γίνουν οι μαθητές πιο συνειδητοποιημένοι και, ως εκ τούτου, πιο αυτόνομοι και υπεύθυνοι στη διαχείριση της μάθησής τους.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο συναναστρέφεται με τους μαθητές και τους συναδέλφους του, η ικανότητά του να αναγνωρίζει τις τόσο τις δικές του/της συναισθηματικές καταστάσεις, όσο και των άλλων, να μπορεί να τις κατονομάζει και στη συνέχεια να τις διαχειρίζεται, καθώς και η ικανότητά του/της να λαμβάνει αποφάσεις λαμβάνοντας υπόψη πολλαπλές οπτικές γωνίες (κυρίως αυτές των μαθητών), αποτελούν παράγοντες που κάνουν τη διαφορά όχι μόνο όσον αφορά την ποιότητα του περιβάλλοντος της τάξης και την ευημερία των μαθητών, αλλά και όσον αφορά την ευημερία του ίδιου του εκπαιδευτικού. Το να αποτελεί ο

εκπαιδευτικός πρότυπο ενός ατόμου ικανού να ακούει ενεργά τον εαυτό του/της και τους άλλους, να έχει ενσυναίσθηση για τους μαθητές και τους συναδέλφους του/της και να δείχνει πραγματικό ενδιαφέρον γι' αυτούς, θα μπορούσε να παρακινήσει τους μαθητές του να μιμηθούν αυτή τη συμπεριφορά και να αναγνωρίσουν την αξία της τόσο εντός, όσο και εκτός σχολείου.

3. Το Ευρωπαϊκό Σχολικό Πλαίσιο του Έργου “BE-IN”

Το έργο “BE-IN” έχει προβλέψει στην αρχή της υλοποίησής του μια ερευνητική δραστηριότητα η οποία διεξήχθη στην κάθε χώρα-εταίρο για τον εντοπισμό των διαμορφωτικών αναγκών των μαθητών και των εκπαιδευτικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε σχέση με την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου και την ευημερία στα σχολεία.

Υιοθετήθηκε μια ποιοτική και ποσοτική ερευνητική προσέγγιση για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τις αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος, τον αντίκτυπο της πανδημίας του Covid-19 στο σχολικό σύστημα, τη σχέση μεταξύ της σχολικής επίδοσης/ευημερίας των μαθητών και των μεθόδων διδασκαλίας που εφαρμόζονται, τις προτεραιότητες όσον αφορά την παρέμβαση για τις διαμορφωτικές ανάγκες των ευάλωτων μαθητών και τις ανάγκες των εκπαιδευτικών προκειμένου να γίνουν πιο αποτελεσματικοί ως προς την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου από ορισμένους μαθητές στις καθημερινές διδακτικές τους δραστηριότητες. Με βάση τα υερήματα της ερευνητικής αυτής δραστηριότητας,, αναπτύχθηκε ένα πρόγραμμα σπουδών και ένα ψηφιακό επιμορφωτικό πρόγραμμα που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς σχετικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση και την κοινωνικο-συναισθηματική εκπαίδευση, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την απόκτηση γνώσεων και την ανταλλαγή καλών πρακτικών για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση και την κοινωνικο-συναισθηματική εκπαίδευση που συλλέχθηκαν από την κάθε χώρα εταίρο.

Τα ευρήματα συνοψίστηκαν σε μια διεθνή έκθεση και έναν οδικό χάρτη. Τα έγγραφα αυτά, διαθέσιμα στα αγγλικά και σε όλες τις γλώσσες των χωρών-εταίρων του έργου, είναι προσβάσιμα στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://be-ineducation.eu/resources/>. Η έρευνα προέβλεπε τις εξής δραστηριότητες: α) μια έρευνα τεκμηρίωσης (desk research) σχετικά με τα διεθνή και εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα, την πολιτική, τις στρατηγικές και τις βέλτιστες πρακτικές συμπεριληπτικής και κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης που συνδέονται με την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, β) μια έρευνα πεδίου (field research) με ομάδες εστίασης με εκπαιδευτικούς και μαθητές για την ανταλλαγή πρακτικών, διαμορφωτικών αναγκών, εργαλείων και υλικού, γ) μια διαδικτυακή έρευνα με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τα επίπεδα ευημερίας στο σχολείο, δ) ορισμένες συνεντεύξεις με ενδιαφερόμενους φορείς για την άντληση βαθύτερης γνώσης, ε) παρακολούθηση σχολικών δραστηριοτήτων σε μια τάξη στην Ιταλία, με σκοπό την παρατήρηση της εφαρμογής της συμπεριληπτικής ή/και κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης στο καθημερινό σχολικό πλαίσιο. Τα κύρια αποτελέσματα της έρευνας ήταν τα εξής:

Συμπεριληπτική Εκπαίδευση

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα. Η έννοια της συμπερίληψης προϋποθέτει ότι πρέπει να εξασφαλίζονται οι ίδιες ευκαιρίες για όλους. Υπάρχει όμως διαφορά μεταξύ της έννοιας της ένταξης και της συμπερίληψης. Στην περίπτωση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, είναι ευθύνη του σχολείου να διασφαλίσει ότι όλοι οι μαθητές μπορούν να συμμετέχουν. Η έννοια της ένταξης σημαίνει ότι το άτομο πρέπει να προσαρμοστεί στην πλειοψηφία ώστε να καταστεί πλήρες μέλος της κοινωνίας, ενώ η έννοια της

συμπερίληψης συνεπάγεται ότι οι συνθήκες του εκάστοτε πλαισίου πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλοι μπορούν να συμμετέχουν. Όσον αφορά το σχολικό πλαίσιο, αυτό σημαίνει ότι κανένας μαθητής δεν χρειάζεται να αναγκαστεί να ενταχθεί σ' ένα υπάρχον σύστημα. Αντιθέτως, είναι ευθύνη του ίδιου του σχολείου να διασφαλίσει ότι όλοι οι μαθητές μπορούν να συμμετέχουν σ' αυτό.

Σε όλες τις χώρες-εταίρους του έργου ισχύει σχετική νομοθεσία για την συμπεριληπτική εκπαίδευση. Η κροατική νομοθεσία λαμβάνει υπόψη πολλές ευάλωτες ομάδες (π.χ. μαθητές που προέρχονται από μειονότητες και μαθητές που ζουν σε συνθήκες φτώχειας). Η συμπεριληπτική εκπαίδευση στην Αυστρία και την Ουγγαρία επικεντρώνεται στους μαθητές με ειδικές μαθησιακές ανάγκες και αναπηρίες. Η Ιταλία προσεγγίζει την έννοια της συμπερίληψης μέσω των ειδικών διαμορφωτικών και εκπαιδευτικών αναγκών: Μαθητές με αναπηρίες, μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και μαθητές με κοινωνικά, οικονομικά, πολιτισμικά και γλωσσικά μειονεκτήματα, καθώς και μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο (National Report Italy, 2022).

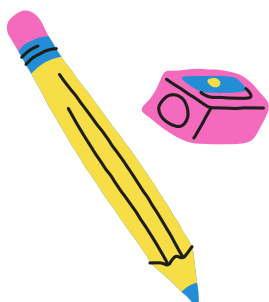
Κοινωνικο-συναισθηματική Εκπαίδευση

Η UNICEF (2022) θεωρεί τις «δεξιότητες ζωής» απαραίτητες για την επιτυχία στην εργασία, τη ζωή και το σχολείο. Οι δεξιότητες αυτές επιτρέπουν στους νέους να αντιμετωπίσουν τις προσωπικές, κοινωνικές, ακαδημαϊκές και οικονομικές προκλήσεις. Η κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση (SEL) δεν είναι υποχρεωτική στα εθνικά προγράμματα σπουδών των χωρών-εταίρων του έργου. Εναπόκειται στα ίδια τα σχολεία κατά πόσον θα εφαρμόζεται το μοντέλο της κοινωνικο-συναισθηματική εκπαίδευσης. Η στάση και οι γνώσεις των εκπαιδευτικών προσδιορίστηκαν ως σημαντικός παράγοντας προς την απόφαση εφαρμογής του μοντέλου αυτού. Η κοινωνικο-συναισθηματική εκπαίδευση περιλαμβάνει την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την κατανόηση των συναισθημάτων του ίδιου του ατόμου αλλά και των συναισθημάτων ατόμων γύρω του, την κατάλληλη συμπεριφορά σε κοινωνικές καταστάσεις και τη διαχείριση δυσάρεστων συναισθημάτων. Στα πλαίσια του έργου πήραμε ως σημείο αναφοράς τις 5 δεξιότητες που οικοδομούνται μέσω της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης (SEL), όπως αυτές ορίζονται από το μοντέλο του οργανισμού CASEL (2022): Αυτογνωσία, κοινωνική αυτογνωσία, αυτοδιαχείριση, υπεύθυνη λήψη αποφάσεων, διαχείριση κοινωνικών σχέσεων, καθώς και τα οφέλη της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης (SEL) στα πλαίσια του σχολείου. Υπάρχουν δύο προσεγγίσεις όσον αφορά την εφαρμογή της Κοινωνικο-συναισθηματικής Εκπαίδευσης (SEL) στα σχολεία. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να κατανοήσουν τις έννοιες που προκύπτουν από τις κοινωνικές επιστήμες. Ωστόσο, τα σχολεία χρειάζονται εξωτερική υποστήριξη, από την παροχή πληροφοριών σχετικά με τα διάφορα προγράμματα που προσφέρονται έως την παρακολούθηση του τρόπου με τον οποίο τα διάφορα προγράμματα μπορούν να προσαρμοστούν στο ιδιαίτερο περιβάλλον κάθε σχολείου.

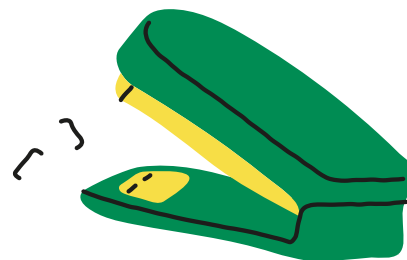
Πρόωρη Εγκατάλειψη του Σχολείου (Early School Leaving – ESL)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζει την Πρόωρη Εγκατάλειψη του Σχολείου (Early School Leaving - ESL), ως ένα φαινόμενο που παρατηρείται μεταξύ των νέων ηλικίας 18-24 ετών, οι οποίοι δεν έχουν αποφοιτήσει από το κατώτερο επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή και χαμηλότερο από αυτό, και δεν παρακολουθούν επί του παρόντος κανένα πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Ο μέσος όρος της ΕΕ ανήλθε στο 9,7% το 2021, με στόχο τη μείωσή του κάτω από το 9% έως το 2030. Στην Αυστρία, το ποσοστό των περιστατικών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ESL) το 2021 ανήλθε στο 8%, στην Κύπρο στο 10,2%, στην Ουγγαρία στο 12% και στην Ιταλία στο 12,7%, και στην Κροατία στο 2,4% (Eurostat, 2022).

Οι κοινωνικές ομάδες που πλήττονται περισσότερο από την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (ESL) είναι οι μετανάστες, τα μέλη της κοινότητας των Ρομά, οι άρρενες μαθητές και οι μαθητές από αγροτικές περιοχές. Οι λόγοι που συντείνουν στην πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (ESL) εντοπίζονται σε θεσμικό επίπεδο. Η έλλειψη ικανοτήτων διαχείρισης συναισθηματικών ζητημάτων και το έλλειμμα ευημερίας που παρατηρούνται στα σχολεία συνιστούν παράγοντες που οδηγούν στην πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Ως εκ τούτου, η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσω της επιδίωξης συστημικών αλλαγών.

Διαμορφωτικές ανάγκες των μαθητών

Οι διαμορφωτικές ανάγκες είναι αυτά που χρειάζονται οι μαθητές για να επιτύχουν. Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ατομικές εκπαιδευτικές και κοινωνικο-συναισθηματικές εκπαιδευτικές ανάγκες του κάθε μαθητή. Αυτό μπορεί να υποστηριχθεί καλύτερα μέσω της προσαρμοστικότητας και ενός ευέλικτου μαθησιακού περιβάλλοντος. Οι στρατηγικές περιλαμβάνουν:

συμπεριληπτική εκπαίδευση, όπως για παράδειγμα να δίνεται προσοχή στις μαθησιακές διαδικασίες, να εφαρμόζεται και να ενθαρρύνεται η μάθηση μεταξύ ομοτίμων/συμμαθητών, χρήση διαφόρων και πρόσθετων μεθόδων, όπως η μαθησιακή υποστήριξη (scaffolding), και κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση. Οι μαθητές έχουν διαφορετικές μεταξύ τους ανάγκες και οι ιδιαίτερα ευάλωτοι μαθητές χρειάζονται συχνά πρόσθετη υποστήριξη. Ο εντοπισμός των ευάλωτων μαθητών είναι απαραίτητος για την παροχή της υποστήριξης που αυτοί χρειάζονται. Ευάλωτος μαθητής είναι ένας νέος που χρειάζεται πρόσθετη μαθησιακή υποστήριξη. Οι μαθητές αυτοί συχνά χαρακτηρίζονται από φτώχεια, αναπηρίες, μαθησιακά και γλωσσικά εμπόδια. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί να τέμνονται και να δημιουργούν ιδιαίτερες ανάγκες.

Ικανότητες και Δεξιότητες των Εκπαιδευτικών

Η έρευνα ανέλυσε ποιες ικανότητες των εκπαιδευτικών είναι απαραίτητες ώστε να μπορούν να εργάζονται συμπεριλαμβάνοντας όλους τους μαθητές. Εντοπίστηκαν οι ακόλουθες δεξιότητες: Σχέση εκπαιδευτικού-μαθητή, λειτουργία του εκπαιδευτικού ως πρότυπο για τους μαθητές, ήπιες δεξιότητες/δεξιότητες ζωής των εκπαιδευτικών, θετική στάση των εκπαιδευτικών (και των διευθυντών των σχολείων) απέναντι στο θέμα, παροχές αναγνώρισης της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης/Κοινωνικο-συναισθηματικής Μάθησης (ΚΣΜ) → ανακούφιση στην καθημερινή σχολική ζωή. Η έρευνα φανέρωσε μια έλλειψη γνώσεων από μέρους των εκπαιδευτικών όσον αφορά τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και την Κοινωνικο-συναισθηματική Μάθηση (ΚΣΜ). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε θέματα κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης δεν είναι υποχρεωτική, αλλά γίνεται σε εθελοντική βάση. Εναπόκειται στο προσωπικό ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών αν θα λάβουν κάποια κατάρτιση στον τομέα αυτό. Ως εκ τούτου, απαιτείται πρόσθετη κατάρτιση σε θέματα κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης, διαχείρισης κρίσεων, φαινομένων βίας και παραβατικότητας, καθώς και σε τεχνικές μαθησιακής υποστήριξης (scaffolding).

Arbeitsblatt 2
Präsentation von Emotionen

**JEDE EMOTION
HAT IHRE FARBE**

Lebhaft

TRIFF DIE STIMMEN
IM STIMMEN KOPF

**WUT
ANGST
FREUDE
EKE
KUMMER**

1. Im Film ALLES STEHT KOPF hat jede Emotion ihre eigene Farbe. Schreibe die Emotionen und ihre Farbe auf, die dich beschreiben. Vergleiche Sie dann mit deinen Mitschüler:innen.

Emotion → **Farbe der Emotion**

2. Im Film gibt es fünf Emotionen. Wenn du dir eine von ihnen aussuchen könntest, welche wärest du gerne? Erkläre warum und zeichne sie.

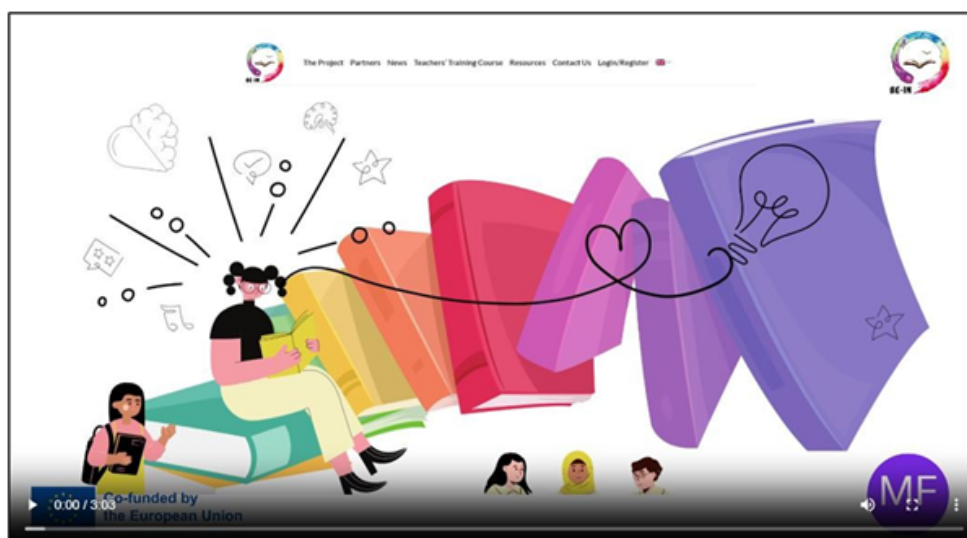
Freude, weil ich
viel lache

Finanziert von der
Europäischen Union

Σχήμα 2: Φύλλο εργασίας για την οπτικοποίηση των συναισθημάτων

4. Το Επιμορφωτικό Πρόγραμμα και η Ψηφιακή Πλατφόρμα του Έργου “BE-IN” για Συμπεριληπτική και Κοινωνικο-συναισθηματική Μάθηση που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς

Το κύριο αποτέλεσμα του έργου “BE-IN” ήταν η δημιουργία του επιμορφωτικού προγράμματος με θέμα την συμπεριληπτική και κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση, το οποίο παρέχεται σε όλους τους Ευρωπαίους εκπαιδευτικούς μέσω του προγράμματος σπουδών με την ονομασία «Συμπερίληψη και Κοινωνικο-συναισθηματική Μάθηση (SEL): Καλύτερα μαζί! Καινοτόμες Πρακτικές για μια Συμπεριληπτική και Κοινωνικοσυναισθηματική Εκπαίδευση, στην προσπάθεια για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου». Το πρόγραμμα σπουδών είναι προσβάσιμο μέσω της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Πλατφόρμας Συμπερίληψης και Κοινωνικο-συναισθηματικής Μάθησης του έργου “BE-IN”, στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://be-ineducation.eu>. Στον σύνδεσμο αυτό, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βρουν όλα τα αποτελέσματα του έργου, τις βέλτιστες πρακτικές και τους παιδαγωγικούς πόρους που αφορούν τις πρακτικές συμπερίληψης και κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης. Ο σχεδιασμός του ιστότοπου και του εκπαιδευτικού μαθήματος λαμβάνει υπόψη κριτήρια όπως η ποιότητα, η εύκολη κατανόηση του περιεχομένου και η φιλικότητα προς τον χρήστη.

Σχήμα 2: Στιγμιότυπο οθόνης από την αρχική σελίδα του ιστότοπου του έργου “BE-IN”

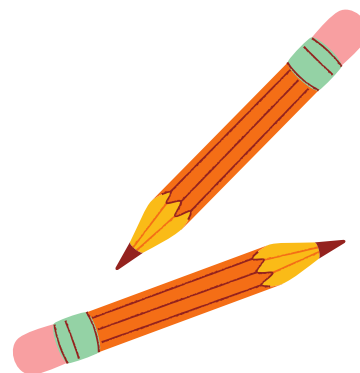
Μέσω της αρχικής σελίδας της ψηφιακής πλατφόρμας, οι εκπαιδευτικοί είχαν τη δυνατότητα να εγγραφούν στο ψηφιακό επιμορφωτικό πρόγραμμα. Η σειρά μαθημάτων παρέχει στους εκπαιδευτικούς και τους παιδαγωγούς τις ακόλουθες δυνατότητες:

- ✓ ν’ αποκτήσουν επίγνωση των καινοτόμων συμπεριληπτικών και κοινωνικο-συναισθηματικών πρακτικών διδασκαλίας για τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες είναι ειδικά προσαρμοσμένες στις προσωπικές μαθησιακές διαδικασίες και ικανότητες των μαθητών

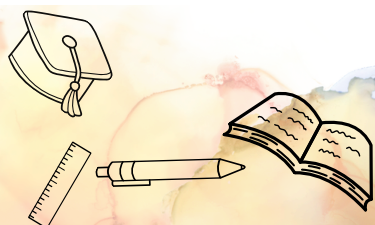
✓ να είναι σε θέση να προωθήσουν ένα χώρο χωρίς αποκλεισμούς για τους μαθητές στο σχολείο και, ως εκ τούτου, να συμβάλουν στην αντιμετώπιση του φαινομένου της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου

✓ να λάβουν καθοδήγηση ώστε να κάνουν χρήση διαθεματικών εργαλείων για την εφαρμογή συμπεριληπτικών διδακτικών ενοτήτων με ενσωματωμένες δραστηριότητες Κοινωνικο-συναισθηματικής Μάθησης (SEL) για τη μείωση των γνωστικών, κοινωνικών, γλωσσικών και συναισθηματικών εμποδίων στο μαθησιακό περιβάλλον.

Το ψηφιακό επιμορφωτικό πρόγραμμα χωρίζεται σε δύο κύρια τμήματα. Τα εισαγωγικά μαθήματα περιλαμβάνουν πέντε θέματα: «Το Μοντέλο Παρέμβασης», «Συμπερίληψη, Εκπαίδευση SEL και Πρόγραμμα Σπουδών», «Τεχνικές Διδασκαλίας για Διδακτικές Ενότητες Διαφοροποιημένης (Πολυεπίπεδης) Παιδαγωγικής», «Καθοδήγηση (Mentoring) και Μαθησιακή Υποστήριξη (Scaffolding)» και «Η Διαβαθμισμένη Διδακτική Ενότητα». Αυτές οι ενότητες εμβαθύνουν στις βασικές αρχές της έννοιας της Κοινωνικο-συναισθηματικής και της συμπεριληπτικής μάθησης. Παρέχονται επίσης μερικές σκέψεις σχετικά με τα ζητήματα της συμπεριληπτικής μάθησης. Παρέχονται επίσης μερικές σκέψεις σχετικά με τα ζητήματα της συμπερίληψης, ξεκινώντας από τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών μέσω βίντεο και δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις θεωρίες και τις σχετικές μεθοδολογίες (συμπεριληπτική εκπαίδευση, μαθησιακή υποστήριξη (scaffolding) και συμμετοχικές μεθοδολογίες).

Το δεύτερο μέρος του επιμορφωτικού προγράμματος περιλαμβάνει τις εξής τρεις ενότητες: «Παραδείγματα και Βέλτιστες Πρακτικές», «Εργαστήριο: Δημιουργήστε τη δική σας Ενότητα Διαβαθμισμένης Παιδαγωγικής βασισμένη στις αρχές της Κοινωνικο-συναισθηματικής Μάθησης» και «Κατευθυντήριες Γραμμές για Πειραματισμό». Αυτές οι ενότητες εμβαθύνουν σε πρακτικές εφαρμογές ώστε να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να αποκτήσουν τις δεξιότητες για την ενσωμάτωση των πρακτικών της Κοινωνικο-συναισθηματικής Μάθησης και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στην σχολική καθημερινότητα των μαθητών τους. Στόχος είναι να καταστήσουν τους εκπαιδευτικούς ικανούς να προετοιμάσουν μια διαβαθμισμένη διδακτική ενότητα ή ένα προσχέδιο αυτής, που να μπορούν να τα εφαρμόσουν στα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκουν και που να

μπορούν να χρησιμοποιηθούν στα πλαίσια της τάξης τους. Στο τελευταίο τμήμα του επιμορφωτικού προγράμματος πραγματοποιείται μια τελική, ικανοποιητική αξιολόγηση με σκοπό να εξεταστεί η βιωσιμότητα και η μελλοντική βελτίωση του επιμορφωτικού προγράμματος. Τα βασικά χαρακτηριστικά της αξιολόγησης αυτής περιλαμβάνουν κουίζ, ασκήσεις αντιστοίχισης, βίντεο και ελέγχους προόδου. Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του επιμορφωτικού προγράμματος είναι το φόρουμ του, το οποίο χρησιμεύει ως εικονικός χώρος για την ανταλλαγή σχολίων. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν τη δυνατότητα να μοιράζονται ιδέες, προβληματισμούς, εμπειρίες και να θέτουν ερωτήματα σε άλλα άτομα που παρακολουθούν το επιμορφωτικό πρόγραμμα. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση σ' αυτό μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του έργου, αφού πρώτα πραγματοποιήσουν τη σύνδεσή τους μεταβαίνοντας στην αρχική σελίδα της πλατφόρμας.

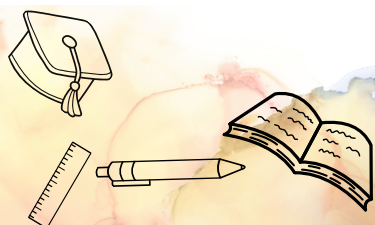
Πιο αναλυτικά, οι θεματικές ενότητες του επιμορφωτικού προγράμματος είναι οι εξής:

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1 Συμπεριληπτική και κοινωνικο-συναισθηματική εκπαίδευση ως απάντηση στις νέες εκπαιδευτικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και προώθηση της ευημερίας στο σχολείο.

Σε αυτή την ενότητα ο στόχος είναι να ξεπεραστούν τα γνωστικά, κοινωνικά, γλωσσικά και συναισθηματικά εμπόδια στο μαθησιακό περιβάλλον, να δημιουργηθεί ένας χώρος χωρίς αποκλεισμούς για τους μαθητές και να αποτραπεί η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν ένα σύστημα που αντιστακτά και εξυμνεί τη διαφορετικότητα και να επιτρέπει στα παιδιά να επιτύχουν όσο το δυνατόν υψηλότερους στόχους.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ 2-3 Προσεγγίσεις και μεθοδολογίες που μπορούν να καινοτομήσουν το σχολικό αναλυτικό πρόγραμμα με επίκεντρο τη συμπερίληψη και την κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη.

Οι δραστηριότητες ενθαρρύνουν τον αναστοχασμό των εμπειριών τόσο ως μαθητής όσο και ως εκπαιδευτικός. Τα βίντεο που παρέχονται, καθώς και οι κατευθυντήριες ερωτήσεις, προορίζονται ως τροφή για σκέψη και ως οδοί για τον εντοπισμό και την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τη συμπερίληψη, τις συμπεριληπτικές τάξεις και την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4 Μεθοδολογίες καθοδήγησης και τεχνικές μαθησιακής υποστήριξης (scaffolding)

Σε αυτή την ενότητα, οι έννοιες της «μαθησιακής υποστήριξης» ("scaffolding") του Bruner και της Ζώνης της Επικείμενης Ανάπτυξης ("Proximal Development Zone") του Vygotsky είναι στενά συνδεδεμένες. Στον τομέα της εκπαίδευσης, η έννοια της «μαθησιακής υποστήριξης» ("scaffolding") (Bruner) αναφέρεται σε μια ποικιλία διδακτικών τεχνικών που χρησιμοποιούνται για την προοδευτική μετακίνηση των μαθητών προς μια ισχυρότερη κατανόηση και, τελικά, προς ένα αίσθημα μεγαλύτερης ανεξαρτησίας στη μαθησιακή διαδικασία. Αυτές οι τεχνικές διδασκαλίας αποτελούν τη βάση για τη δημιουργία ενοτήτων διαβαθμισμένης διδασκαλίας.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ 5-7 Η Διαβαθμισμένη Διδακτική Ενότητα: στάδια και παραδείγματα που σχετίζονται με το αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου, βέλτιστες πρακτικές και συμμετοχικές μεθοδολογίες για ενθαρρυντικά και συμπεριληπτικά μαθησιακά περιβάλλοντα.

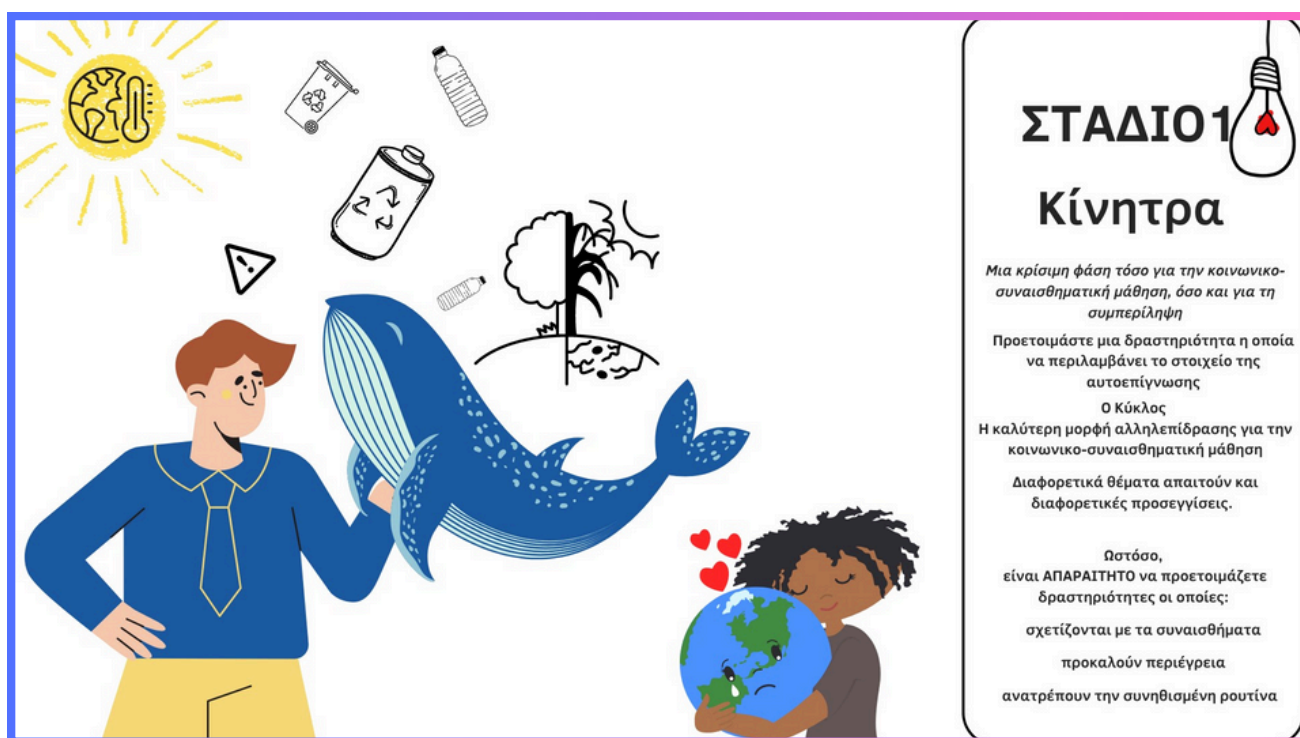
Σε αυτές τις ενότητες παρουσιάζονται οι φάσεις μέσα από τις οποίες εκτυλίσσεται η πολυεπίπεδη διδακτική ενότητα που δοκιμάστηκε στην τάξη (κίνητρο, καθολικότητα, ανάλυση, σύνθεση, ενίσχυση και αξιολόγηση). Η κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση συνδέεται στενά με τον τρόπο που ο εκπαιδευτικός αντιμετωπίζει και αλληλεπιδρά με την τάξη, τις δραστηριότητες που επιλέγει και τα σχήματα αλληλεπίδρασης που προωθεί στις καθημερινές του δραστηριότητες. Κατά τη διάρκεια της κατάρτισης, οι εκπαιδευτικοί είχαν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν τις δικές τους διαβαθμισμένες διδακτικές ενότητες για να τις χρησιμοποιήσουν στην τάξη τους.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ 8-10 Εργαστήριο συμπερίληψης και βήματα για τη δημιουργία ενότητων διαβαθμισμένης διδασκαλίας για τάξεις μικτού επιπέδου σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα

Σε αυτή την τελευταία ενότητα, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βρουν πρόσθετους πόρους, υλικό και εργαλεία, όπως: δείκτες για αυτοαξιολόγηση, έναν κατάλογο με δραστηριότητες, επιπλέον παραδείγματα διδακτικών ενότητων που έχουν δημιουργηθεί από άλλους εκπαιδευτικούς και βιβλιογραφικές προτάσεις.

Η προστιθέμενη αξία του επιμορφωτικού προγράμματος ψηφιακής κατάρτισης του έργου “BE-IN” έγκειται στον συνδυασμό θεωρητικών μεθοδολογικών παραπομπών και πρακτικών εργαλείων που παρέχονται στους εκπαιδευτικούς για να δημιουργήσουν παιδαγωγικό υλικό που θα εμπλουτίσει και θα καινοτομήσει το πρόγραμμα σπουδών τους. Τα παρακάτω σχήματα δείχνουν τα κύρια βήματα που πρέπει να λάβουν υπόψη τους οι εκπαιδευτικοί προκειμένου να δημιουργήσουν ενότητες διαβαθμισμένης διδασκαλίας ακολουθώντας τη συμπεριληπτική και κοινωνικο-συναισθηματική παιδαγωγική προσέγγιση.

Σχήμα 3: Οπτικό παράδειγμα των συνοπτικών πληροφοριών για το Στάδιο 1.

ΣΤΑΔΙΟ 2

Παρουσίαση του θέματος

Εξερευνώντας τις λέξεις-κλειδιά

Καθοδηγήστε την κατανόηση του θέματος αναθέτοντας μια σύντομη εργασία που μπορεί να εκτελεστεί κατά τη φάση μιας ακουστικής άσκησης, της ανάγνωσης ή της προβολής του περιεχομένου του μαθήματος.

Τεχνικές

✓ Πολλαπλή επιλογή

✓ Σύνδεση

✓ Διακωδικοποίηση

✓ Πλέγμα

Τμημάτων διαλόγου, λέξεων, προτάσεων, παραγράφων

Ερμηνεία λέξης ή εικόνας

Θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στις δεκτικές δεξιότητες έναντι των παραγωγικών και ολοκληρωμένων δεξιοτήτων, καθώς και στην κατανόηση του προφορικού λόγου έναντι των δεξιοτήτων γραπτής έκφρασης.

Θα πρέπει να προταθούν δραστηριότητες υψηλής διαβάθμισης με σκοπό τη συνολική κατανόηση. Σκοπός είναι να μειωθεί το άγχος των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις, ενισχύοντάς τους παράλληλα την αίσθηση ότι «μπορούν να τα καταφέρουν».

Σχήμα 4: Οπτικό παράδειγμα των συνοπτικών πληροφοριών για το Στάδιο 2.

ΣΤΑΔΙΟ 3

ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ

Δραστηριότητες που βοηθούν τους μαθητές να επικεντρωθούν στο περιεχόμενο και το νόημα

Αναθέστε στους μαθητές απαιτητικές εργασίες σχετικές με το αρχικό θέμα και το κείμενο που τους παρέχετε (περιεχόμενο).

Συμπερίληψη

Οι δραστηριότητες θα πρέπει να είναι διαβαθμισμένες από απλούστερες σε πιο σύνθετες και απαιτητικές.

- ★ Δώστε τις σωστές απαντήσεις ώστε οι μαθητές να κάνουν αυτοέλεγχο
- ★ Δώστε τις απαντήσεις αφού προχωρήσετε στην επόμενη δραστηριότητα
- ♥ Αυτό είναι απαραίτητο, καθώς διατηρεί το συναισθηματικό φίλτρο χαμηλά και δείχνει στους μαθητές ότι δεν αξιολογούνται.
- ♥ Ενισχύει το αίσθημα «ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΩ» και αυξάνει την ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ

Στη συνέχεια, οι μαθητές μπορούν:

- να διορθώσουν τις απαντήσεις τους & να επανεστιάσουν προτού προχωρήσουν σε πιο δομημένες δραστηριότητες

Σχήμα 5: Οπτικό παράδειγμα των συνοπτικών πληροφοριών για το Στάδιο 3.

ΣΤΑΔΙΟ 4

ΕΞΑΣΚΗΣΗ

Επανάληψη και αφομοίωση του περιεχομένου

Πραγματοποιούνται δραστηριότητες με στόχο την επανάληψη και την αφομοίωση του περιεχομένου.

Ακολουθούν δραστηριότητες προσομοίωσης, οι οποίες προωθούν την ενίσχυση της αυτονομίας των μαθητών στην παραγωγή προφορικού λόγου.

Διαβάθμιση των Ασκήσεων

Οι προτεινόμενες ασκήσεις θα πρέπει να βοηθούν τους μαθητές να μιλήσουν για το θέμα και να αποκτήσουν την επιθυμητά ακαδημαϊκά επίπεδα γλώσσας.

- ♥ Οι μαθητές επιλέγουν μεταξύ των ασκήσεων ανάλογα με τις ικανότητές τους.
- ★ Εάν η επιλογή δεν είναι κατάλληλη, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αναθέσει ο ίδιος μια δραστηριότητα.
- ★ Αυτό εξαρτάται από το αν η διαβάθμιση είναι καινούριο στοιχείο στην τάξη ή όχι.

Σχήμα 6: Οπτικό παράδειγμα των συνοπτικών πληροφοριών για το Στάδιο 4.

ΣΤΑΔΙΟ 5

Γλώσσα

Κάθε διδακτική ενότητα πρέπει να περιλαμβάνει εξειδικευμένη εργασία όσον αφορά τη γλώσσα.

Οι μαθητές:

- μαθαίνουν πώς να χρησιμοποιούν την ορθή δομή της γλώσσας
- βελτιώνουν την ακαδημαϊκή τους γλώσσα, την ακρίβεια και τη ευχέρεια λόγου τους

Συμπερίληψη

Στους ευάλωτους μαθητές παρέχεται η κατάλληλη μαθησιακή υποστήριξη. Η υποστήριξη αυτή πρέπει να προσφέρεται μόνο όταν και εφόσον χρειάζεται.

Διαπροσωπική Λειτουργία της Γλώσσας

- Η διαπροσωπική λειτουργία της γλώσσας αποτελεί σημαντικό μέρος της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης.
- Η διδασκαλία και η παροχή μαθησιακής υποστήριξης όσον αφορά τη γλώσσα αποτελεί ουσιαστικό μέρος της διδασκαλίας κοινωνικών δεξιοτήτων μέσω δραστηριοτήτων ομαδικής εργασίας.

Αυτό αντικατοπτρίζεται επίσης στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί επικοινωνούν με τους μαθητές, αλλά και στον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές αλληλεπιδρούν μεταξύ τους.

Χρήση Διδακτικών Μοντέλων

Πρέπει να ενθαρρύνεται η χρήση διδακτικών μοντέλων μεταξύ ομότιμων μέσω της ομαδικής εργασίας. Οι μορφές αλληλεπίδρασης που χρησιμοποιούνται είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη της διαπροσωπικής λειτουργίας της γλώσσας.

Σχήμα 7: Οπτικό παράδειγμα των συνοπτικών πληροφοριών για το Στάδιο 5.

ΣΤΑΔΙΟ 6

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ (FOLLOW-UP)

Αυτή είναι η φάση της ενδυνάμωσης

Τεχνικές Αφομοίωσης

Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Απλές δραστηριότητες στη μορφή ερωτηματολογίου με ή χωρίς εκπαιδευτικές κάρτες.
- Διεξαγωγή έρευνας σε ένα συναφές θέμα.

Χρησιμοποιήστε δραστηριότητες οι οποίες βοηθούν να:

- Ενισχύσετε τη χρήση παιδαγωγικών τεχνικών για την εμπέδωση εννοιών οι οποίες αντιμετωπίζονται χωρίς καμία συνειδητή προσπάθεια. Αυτό αποτελεί ένα σημαντικό μέρος της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης (SEL).
- Αυτές οι δραστηριότητες (παιχνίδια) επιτρέπουν στον εκπαιδευτικό να παρατηρεί:
 - Πώς οι μαθητές αλληλοεπιδρούν
 - Πώς συνεργάζονται
 - Τη γλώσσα που χρησιμοποιούν
 - Τα αισθήματα που εκφράζουν
 - Την αυτογνωσία που επιδεικνύουν.

Σχήμα 8: Οπτικό παράδειγμα των συνοπτικών πληροφοριών για το Στάδιο 6.

ΣΤΑΔΙΟ 7

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Παρακολούθηση και αξιολόγηση της πρόόδου και της κατανόησης των μαθητών

Οι αξιολογήσεις μπορούν να:

- Είναι γραπτά ή προφορικά διαγωνίσματα
- Εφαρμόζονται με τις ίδιες τεχνικές τις οποίες προτείνει η ενότητα
- Είναι βαθμολογούμενες

Διαβάθμιση και Αξιολόγηση

Είναι σημαντικό να χρησιμοποιούνται διαβαθμισμένα διαγωνίσματα.

- Για παράδειγμα, να δίνετε ένα φύλλο εργασίας το οποίο να είναι το ίδιο για όλους, αλλά να περιέχει εργασίες και δραστηριότητες στις οποίες λαμβάνονται υπόψη διάφορα επίπεδα δυσκολίας. Αυτού του είδους η αξιολόγηση είναι απαραίτητη για την παροχή στον εκπαιδευτικό σημαντικών πληροφοριών σχετικά με το τι είδους πληροφορίες και ικανότητες έχει αποκτήσει ο μαθητής πριν προχωρήσει στο επόμενο βήμα.

Ο εκπαιδευτικός μπορεί στη συνέχεια να παρέχει περαιτέρω προσαρμοσμένες δραστηριότητες οι οποίες ανταποκρίνονται στο επίπεδο που έχει αποκτήσει ο κάθε μαθητής και η τάξη ως σύνολο.

Σχήμα 9: Οπτικό παράδειγμα των συνοπτικών πληροφοριών για το Στάδιο 7.

Ολοκληρώνοντας τις εργασίες που παρατίθενται στα διάφορα στάδια αυτών των θεματικών ενότητων, οι εκπαιδευτικοί αποκτούν τα εφόδια που χρειάζονται για να μπορέσουν να εφαρμόσουν στις διδακτικές τους ενότητες δραστηριότητες ειδικά σχεδιασμένες για την ενσωμάτωση της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης (SEL) και της συμπερίληψης στην καθημερινή τους διδασκαλία. Το υλικό του επιμορφωτικού προγράμματος προορίζεται να χρησιμοποιηθεί και να προσαρμοστεί στο πλαίσιο κάθε τάξης και, όπου αυτό είναι δυνατόν, να συνδημιουργηθούν δραστηριότητες με βάση τη συμβολή και τις ανάγκες των μαθητών. Μέσω της ανταλλαγής επαγγελματικών πρακτικών, δεξιοτήτων και γνώσεων σχετικά με τους τρόπους ανταπόκρισης στις τρέχουσες προκλήσεις στον τομέα της διδασκαλίας, στοχεύουμε να ενδυναμώσουμε τους εκπαιδευτικούς ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται καλύτερα στη μάθηση και την ευημερία των μαθητών τους. Το υλικό είναι προσαρμοσμένο στις ατομικές μαθησιακές διεργασίες των μαθητών, για την εφαρμογή συμπεριληπτικών διδακτικών ενότητων με ενσωματωμένες δραστηριότητες κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης για τη μείωση των γνωστικών, κοινωνικών, γλωσσικών και συναισθηματικών εμποδίων στο μαθησιακό περιβάλλον. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βρει σχέδια μαθήματος αλλά και άλλου είδους περιεχόμενο, το οποίο μπορεί να κατεβάσει και να μελετήσει, προωθώντας έτσι τη συμπερίληψη και την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση στην τάξη του. Στόχος είναι οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν ικανότητες που θα τους επιτρέψουν να διαμορφώσουν πιο συμπεριληπτικά περιβάλλοντα εντός της τάξης τους και να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Σχήμα 10: Πόροι με δυνατότητα λήψης ή/και επεξεργασίας διαθέσιμοι σε διάφορα σημεία της πλατφόρμας.

Το επιμορφωτικό πρόγραμμα επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να εργαστούν με το δικό τους ρυθμό μέσω της μεθόδου της αυτομελέτης, με διαθέσιμο υλικό διάρκειας 18 ωρών. Η ψηφιακή πλατφόρμα και η ιστοσελίδα του BE-IN είναι ένα πολύτιμο εργαλείο για τους εκπαιδευτικούς και τους

παιδαγωγούς που ενδιαφέρονται να καινοτομήσουν το πρόγραμμα σπουδών και τις μεθόδους διδασκαλίας τους με τον τρόπο της συμπεριληπτικής και κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης. Τα στοιχεία σχεδιασμού χρησιμοποιούν διδακτικές μεθόδους για να ενισχύσουν τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών και την κατανόηση των εννοιών. Στόχος είναι η παροχή ενός ελκυστικού μαθησιακού περιβάλλοντος που ανταποκρίνεται σε διαφορετικά μαθησιακά στυλ. Ο σχεδιασμός περιλαμβάνει εικόνες, γραφικά και πόρους, οι οποίοι χρησιμοποιούνται για να επιτύχουν την εμπλοκή των εκπαιδευομένων. Οι παρουσιάσεις χρησιμοποιήθηκαν για την παροχή μιας δομημένης επισκόπησης κάθε θέματος, την εισαγωγή βασικών εννοιών και την παροχή του πλαισίου. Μέσω των παρουσιάσεων, οι εκπαιδευτικοί θα αντλήσουν πληροφορίες σχετικά με τα θέματα, όπως το ευρωπαϊκό πλαίσιο, τη συμπερίληψη, την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (Early School Leaving - ESL) και την κοινωνικο-συναισθηματική εκπαίδευση (SEL).

Η πλατφόρμα παρέχει επίσης πρότυπα που μπορούν να κατεβάσουν οι εκπαιδευτικοί. Για παράδειγμα, διατίθεται ένα πρότυπο εκπαιδευτικού στο θέμα επτά, το οποίο οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να δημιουργήσουν τη δική τους διαβαθμισμένη διδακτική ενότητα.

BE-IN: Βέλτιστες Καινοτόμες Πρακτικές για μια Συμπεριληπτική και Κοινωνικοσυναισθηματική Εκπαίδευση, στην προσπάθεια για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Δημιουργήστε τις δικές σας ενότητες διαβαθμισμένης διδασκαλίας
Πρότυπο Εκπαιδευτικού

anthropolis CITIZENS IN POWER FORUM FOR FREEDOM IN EDUCATION OXFAM SUDWIND

Πλάνα Μαθήματος: Γενικές Πληροφορίες

Τίτλος	
Θέματα	
Τάξη (ή Ομάδα)	
Περιγραφή	
Γενικοί Στόχοι	
Πόροι	

Ανάλυση Τάξης

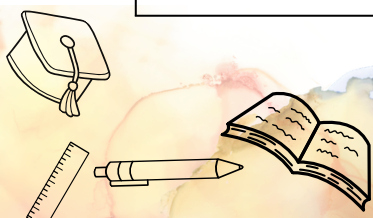
Σχήμα 11: Πρότυπο Εκπαιδευτικού του έργου "BE-IN" για Ενότητες Διαβαθμισμένης Διδασκαλίας

Παρακάτω παρατίθεται ένα παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να σχεδιάσουν μια στρωματοποιημένη ενότητα σε σχέση με το σχολικό τους γνωστικό αντικείμενο. Ο πίνακας έχει συμπληρωθεί από Ιταλούς εκπαιδευτικούς και αφορά το μάθημα της Ποίησης. Αρκετοί εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην επιμόρφωση δημιούργησαν τις δικές τους διδακτικές ενότητες οι οποίες είναι διαθέσιμες στην ψηφιακή πλατφόρμα μέσω του ακόλουθου συνδέσμου: <https://be-ineducation.eu/resources/>. Μπορεί να κατεβάσει κανείς τις διδακτικές ενότητες μέσω της πλατφόρμας δωρεάν, τόσο στα αγγλικά, όσο και σε όλες τις γλώσσες των εταίρων.

ΤΙΤΛΟΣ	Ποιητικό κείμενο
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	Χαρακτηριστικά του ποιητικού κειμένου: ο στίχος, οι στροφές, οι ομοιοκαταληξίες, οι λέξεις που χρησιμοποιούνται στο ποίημα: η μεταφορική χρήση της γλώσσας, τα καλλιγραφήματα και τα σονέτα, τα κυριότερα ηχητικά σχήματα: οι παρηχήσεις, οι ονοματοποιίες, τα κυριότερα σχήματα νοηματικών ομοιοτήτων, οι μεταφορές, τα οξύμωρα, ο διασκελισμός και η αναφορά ή επανάληψη.
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ	Τάξη Ι (11-12 ετών)
ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Επικοινωνία: προφορική αλληλεπίδραση και επικοινωνία, ανάγνωση, ανάλυση και κατανόηση ποιητικών κειμένων- παραγωγή προφορικών και γραπτών κειμένων για διαφορετικούς επικοινωνιακούς σκοπούς, λειτουργίες και ύφη, εκμάθηση τρόπων οργάνωσης της μάθησης μέσω της επιλογής και χρήσης διαφόρων πηγών. Εφαρμογή λειτουργικών διαδικασιών ακολουθώντας τις οδηγίες που δίνονται. Ενθάρρυνση της εξερεύνησης, της ανακάλυψης και της συνεργατικής μάθησης. Παρότρυνση των μαθητών για συνεργασία και συμμετοχή: συζήτηση με τους εκπαιδευτικούς και τους συμμαθητές τους για τα θέματα που πραγματεύεται το κείμενο, επιδεικνύοντας σεβασμό προς τις διαφορετικές απόψεις.
ΠΟΡΟΙ	Αίθουσα διδασκαλίας, βιντεοπροβολέας, πρόσβαση στο διαδίκτυο, φυλλάδια και χρωματιστά.
ΣΤΑΔΙΟ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΚΙΝΗΤΡΑ	1. Σας προτείνουμε να προμηθευτείτε ένα σημειωματάριο για την πρώτη συνάντηση, επιλέγοντας προσεκτικά τόσο το μέγεθος, όσο και το εξώφυλλο και τις σελίδες του. Η λειτουργία του σημειωματαρίου θα εξηγηθεί καλύτερα αργότερα, αλλά γενικά θα χρησιμεύσει ως ημερολόγιο και ως μέρος καταγραφής της συναισθηματικής αξιολόγησης των εμπειριών και θα έχει ως στόχο να προωθήσει τη συνειδητοποίηση του τρόπου με τον οποίο βιώνει κανείς συναισθηματικά τις σχολικές δραστηριότητες. 2. Αρχικά, προτείνουμε την προβολή ενός αποσπάσματος της ταινίας «Ο τίγρης και το χιόνι» του Roberto Benigni, στο οποίο ο ποιητής Attilio εξηγεί στους φοιτητές του το τι είναι η «ποίηση». 3. Ζητείται από τους μαθητές να σημειώσουν στο τετράδιό τους μια λέξη ή φράση που τους έχει επηρεάσει. 4. Έπειτα, τους ζητάμε να κάνουν έναν ομαδικό καταγινισμό ιδεών και στη συνέχεια να επανέλθουν στο τετράδιό τους προκειμένου να συσχετίσουν αυτόνομα και αυθόρμητα τις ιδέες τους με την έννοια της ποίησης.
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ	1. Ανακατασκευή από τους μαθητές σύντομων ποιημάτων σε στίχο ή πεζό λόγο (σε μικρές ομάδες). 2. Επιλογή ποιήματος και ατομική εργασία στο τετράδιό τους («Τι σας έκανε εντύπωση;»).
ΕΑΣΤΙΑΣΗ	1. Μάθημα με την προβολή βίντεο για το ποιητικό κείμενο (Πρώτο Μέρος) (λεξικό της ποίησης) Δραστηριότητα 1: Τεστ συμπλήρωσης κενών συμπλήρωση λέξεων. Δραστηριότητα 2: Τεστ τύπου «Σωστό ή Λάθος» και ερωτήσεις ανοικτού τύπου.
ΕΞΑΣΚΗΣΗ	Σύνθεση Καλλιγραφημάτων: (εργασία των μαθητών σε μικρές ομάδες και ολοκλήρωση της τελικής παρουσίασης της εργασίας τους στην τάξη) Βίντεο 1: τι είναι το καλλιγράφημα; Βίντεο 2: παραδείγματα καλλιγραφημάτων
ΓΛΩΣΣΑ	1. Μάθημα με την προβολή βίντεο για το ποιητικό κείμενο (Δεύτερο Μέρος) Δραστηριότητα 1: τα είδη των στίχων και παραδείγματα για την καταμέτρηση των συλλαβών, η συναίρεση Οι ομάδες καταμετρούν τις συλλαβές του στίχου 9 (κανονικός) και των στίχων 10 και 11 (με συναίρεση) του σονέτου La Gatta του Giovanni Pascoli Δραστηριότητα 2: τα είδη των στίχων και ομοιοκαταληξία Οι ομάδες καταμετρούν και χαρακτηρίζουν τους στίχους και καθορίζουν το σχήμα και την ονομασία των ομοιοκαταληξιών.
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Κάθε ομάδα θα πρέπει να συνθέσει ένα ποίημα με θεματική το νερό (θέμα που εμπίπτει στην Αγωγή του Πολίτη, το οποίο η τάξη έχει ήδη επεξεργαστεί σε άλλα γνωστικά αντικείμενα) και να το παρουσιάσει στην τάξη. Περιεχόμενο: Δημιουργικός αναστοχασμός στον εσωτερικό κόσμο των μαθητών, προβληματισμός για τα μηνύματα που επικοινωνεί η ποίηση και για τις διαθέσεις που διέπουν το ποιητικό κείμενο Ειδικό λεξιλόγιο: Κατανόηση και χρήση της μεταφορικής γλώσσας Παραγωγή: Σύνθεση ενός ποιητικού κειμένου με βάση δεδομένες ενδείξεις. Αξιολόγηση του τελικού προϊόντος που οι ομάδες παρήγαγαν.

Το επιμορφωτικό πρόγραμμα παρέχει επίσης περαιτέρω παραδείγματα μέσω βίντεο που προωθούν δραστηριότητες Κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης (SEL) στην τάξη. Παράλληλα με τα βίντεο, ερωτήσεις αυτοαναστοχασμού εισάγουν τους εκπαιδευτικούς στο θέμα και εξηγούν το βίντεο. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να αυτοαναστοχαστεί και να διατυπώσει τις σκέψεις του στις ενότητες με τα σχόλια.

Η πλατφόρμα χρησιμοποίησε διάφορα κουίζ, παρέχοντας ευκαιρίες για όλους τους τύπους και τα επίπεδα των εκπαιδευτικών να μάθουν χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της μαθησιακής υποστήριξης (scaffolding). Σε μερικές περιπτώσεις, τα κουίζ και οι ερωτήσεις ανοικτού τύπου προσφέρονται ως ευκαιρία για αυτοαξιολόγηση.

[Επισκόπηση](#)
[Σχόλια](#)

Σχετικά με το Μάθημα

Βίντεο 1: "Κανείς δεν είναι φυσιολογικός" από τον Childline

Το βίντεο "Κανείς δεν είναι φυσιολογικός" επισημαίνει ότι όλοι είμαστε διαφορετικοί και ότι οι διαφορές μεταξύ μας αποτελούν ουσιαστικά μεγάλο πλεονέκτημα για όλους τους ανθρώπους. Πρέπει να καταλάβουμε ότι στην προσπάθειά μας να είμαστε "φυσιολογικοί" ακολουθούμε, στην ουσία, ένα ανύπαρκτο πρότυπο που μπορεί να μας οδηγήσει στη δυστυχία. Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι η εκδοχή της "κανονικότητας" που οφείλουμε να ακολουθήσουμε είναι η ισότητα στην ετερότητα και η ίση αξία για όλους τους ανθρώπους, μηδενός εξαιρουμένου.

Μπορείτε να συγκρίνετε τα συναισθήματα που καταγράφονται στο πρόσωπο του αγοριού στην αρχή και στο τέλος του βίντεο; Μπορείτε να παρατηρήσετε οποιεσδήποτε διαφορές; Και αν ναι, ποιες είναι αυτές;

[< Προηγούμενο](#)
[Σημειώστε ότι ολοκληρώθηκε >](#)

Σχήμα 12: Παράδειγμα εικόνας για το πλήκτρο "Mark as Completed" («Σημειώστε ότι ολοκληρώθηκε»).

Παρόλο που οι διαδικτυακές πλατφόρμες μάθησης είναι πιο προσιτές, παρουσιάζουν ορισμένους περιορισμούς. Δεδομένου ότι η διαδικτυακή μάθηση βασίζεται στην τεχνολογία, προβλήματα όπως δυσλειτουργίες του λογισμικού μπορούν να διαταράξουν τη διαδικασία της μάθησης. Ένας άλλος περιορισμός των ψηφιακών περιβαλλόντων είναι η ανάγκη για αλληλεπίδραση πρόσωπο με πρόσωπο, η οποία μπορεί να κάνει τους εκπαιδευόμενους να αισθάνονται μοναξιά. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, όλοι οι εταίροι προσέφεραν τόσο δια ζώσης, όσο και διαδικτυακές συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στις

δραστηριότητες του έργου. Οι μελλοντικές ψηφιακές πλατφόρμες κατάρτισης θα πρέπει να ενσωματώσουν τη δυνατότητα «χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση» στο πλαίσιο έργων όπως το "BE-IN". Αυτό ανταποκρίνεται στις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της σύγχρονης εκπαίδευσης και διασφαλίζει ότι το έργο θα παραμείνει βιώσιμο.

Για να αμβλύνουν τους ψηφιακούς περιορισμούς των εκπαιδευτικών, οι πλατφόρμες ηλεκτρονικής μάθησης και τα ιδρύματα πρέπει να παρέχουν υποστήριξη στους εκπαιδευόμενους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, διευκολύνοντας τις τακτικές συναντήσεις. Οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν επίσης να επωφεληθούν από μια αρχική ενότητα ψηφιακής κατάρτισης με εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στον τομέα της εκπαίδευσης και να προβλέψουν τυχόν κενά όσον αφορά τις ψηφιακές τους δεξιότητες πριν από την υλοποίηση του έργου.

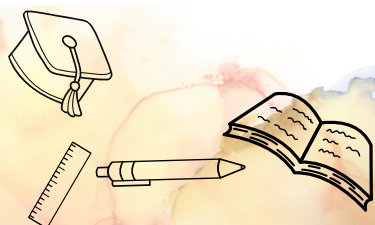

Η Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Πλατφόρμα Συμπερίληψης και Κοινωνικο-συναισθηματικής Μάθησης του έργου "BE-IN" αποτελεί έναν αξιοσημείωτο ιστότοπο για εκπαιδευτικούς και ενδιαφερόμενους φορείς σε όλη την Ευρώπη. Η πλατφόρμα με την ονομασία «Επιμορφωτικό Πρόγραμμα για Εκπαιδευτικούς» παρέχει πόρους για την εφαρμογή συμπεριληπτικής διδασκαλίας και κοινωνικο-συναισθηματικών θεμάτων, όπως η καθοδήγηση των εκπαιδευτικών για τη δημιουργία σχεδίων μαθήματος διαβαθμισμένης παιδαγωγικής. Αυτές οι μέθοδοι έχουν θέσει τα θεμέλια για μετασχηματιστικές διδακτικές πρακτικές.

5. Δοκιμή του Επιμορφωτικού Προγράμματος για Εκπαιδευτικούς στις Χώρες-Εταίρους

Κατά την περίοδο 2022-23, οι εταίροι δοκίμασαν το ψηφιακό επιμορφωτικό πρόγραμμα με την ονομασία «Συμπερίληψη και Κοινωνικο-συναισθηματική Μάθηση (SEL): Καλύτερα μαζί! Καινοτόμες μαθησιακές πρακτικές για τη δημιουργία συμπεριληπτικών ευρωπαϊκών σχολικών περιβαλλόντων και την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου» το οποίο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς στην Ιταλία, την Αυστρία, την Κύπρο, την Ουγγαρία και την Κροατία. Ο κύριος στόχος της δοκιμής ήταν να γίνει μια σύγκριση μεταξύ των διαφόρων χωρών της ΕΕ, η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και η ενθάρρυνση της εφαρμογής της κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης για την πρόωθηση της συμπερίληψης και την καινοτόμηση των μεθόδων διδασκαλίας και των μαθησιακών διαδικασιών. Η υπόθεση ήταν ότι, υιοθετώντας αυτή την προσέγγιση, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να μειώσουν τα γνωστικά, γλωσσικά και κοινωνικά εμπόδια που επηρεάζουν αρνητικά τα κίνητρα για μάθηση και τη συμμετοχή των μαθητών στη σχολική ζωή, προωθώντας συμπεριληπτικά σχολικά πλαίσια και ευημερία για όλους. Το πρόγραμμα των επιμορφωτικών μαθημάτων αναπτύχθηκε σε 6 γλώσσες: Ελληνικά, Αγγλικά, Ιταλικά, Ουγγρικά, Γερμανικά και Κροατικά. Η δοκιμές πραγματοποιήθηκαν στις πέντε χώρες-εταίρους του έργου, και σ' αυτε'ς συμμετείχαν συνολικά 243 εκπαιδευτικοί και παιδαγωγοί. Οι συνεδρίες δοκιμής του προγράμματος διεξήχθησαν μεταξύ Ιανουαρίου και Μαρτίου 2023, και θα ολοκληρωθούν τον Δεκέμβριο 2023. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2023. Σε γενικές γραμμές, το υπόβαθρο των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν ήταν πολύ ποικίλο, αλλά οι περισσότεροι συμμετέχοντες είχαν διδακτική εμπειρία μεταξύ 5 και 20 ετών. Οι συμμετέχοντες προέρχονταν από νηπιαγωγεία, σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά κυρίως από σχολεία μέσης εκπαίδευσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στην Κροατία, συμμετείχαν επίσης ορισμένοι διευθυντές, παιδαγωγοί και βιβλιοθηκονόμοι. Οι εκπαιδευτικοί δίδασκαν κατά κύριο λόγο μαθήματα που δεν αφορούσαν τα γνωστικά αντικείμενα STEM, εκτός από την περίπτωση των Κυπρίων εκπαιδευτικών. Για τους περισσότερους συμμετέχοντες, αυτή ήταν η πρώτη φορά που παρακολούθησαν μια κατάρτιση όσον αφορά τις συναισθηματικές δεξιότητες. Όσον αφορά το ερωτηματολόγιο ικανοποίησης, δεν ολοκλήρωσαν όλοι οι συμμετέχοντες την κατάρτιση ούτε συμπλήρωσαν όλοι το ερωτηματολόγιο, ενώ όσα συμπληρώθηκαν στην αγγλική γλώσσα δεν λήφθηκαν υπόψη.

	ΙΤΑΛΙΑ	ΚΥΠΡΟΣ	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	ΚΡΟΑΤΙΑ	ΑΥΣΤΡΙΑ	ΑΓΓΛΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Εκπαιδευτικοί εγγεγραμμένοι στο επιμορφωτικό πρόγραμμα	63	44	29	40	21	46	243
Εκπαιδευτικοί που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα	30	34	12	24	14	21	135
Εκπαιδευτικοί που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο πριν από την παρακολούθηση του προγράμματος.	41	16	18	36	14	46	171
Συμμετέχοντες που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο μετά την παρακολούθηση των μαθημάτων	22	19	6	24	6	12	89
Εκπαιδευτικοί που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο ικανοποίησης	22	12	8	22	5	8	77

Συμμετέχοντες στο πρόγραμμα κατάρτισης (άτομα)

5.1 Ανάλυση των Ερωτηματολογίων των Εκπαιδευτικών: Πριν και Μετά την Επιμόρφωση

Η συγκριτική ανάλυση που ακολουθεί εξετάζει την πολυπλοκότητα της διαχείρισης μιας ποικιλόμορφης τάξης, τις προκλήσεις που προκύπτουν από αυτή τη διαφοροποίηση και τη σημασία των κινήτρων και της εμπλοκής στη μαθησιακή διαδικασία. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στις πρακτικές συμπεριληπτικής διδασκαλίας για την υποστήριξη μαθητών με διαφορετικές ανάγκες και υπόβαθρο. Συνολικά 135 ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν πριν από την επιμόρφωση και 77 ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν μετά την επιμόρφωση. Οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να βαθμολογήσουν καθεμία από τις δηλώσεις σε κλίμακα από το 1 έως το 5, όπου το 1 ήταν η ελάχιστη τιμή και το 5 η μέγιστη τιμή. Ειδικότερα, παρατηρήσαμε μια ασυμφωνία μεταξύ του υψηλού αριθμού των εισαγωγικών ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν και του χαμηλού αριθμού ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν στο τέλος της επιμόρφωσης.

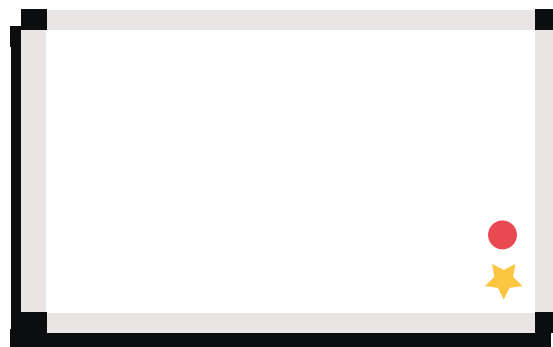

Ενώ σε ορισμένους τομείς παρατηρήθηκαν περιορισμένες αλλαγές, όπως η εφαρμογή της ίδιας μεθόδου διδασκαλίας για όλους τους μαθητές, σε άλλους υπήρξαν αξιοσημείωτες βελτιώσεις. Οι εκπαιδευτικοί έδειξαν να λαμβάνουν περισσότερο υπόψη τους τα σημεία εκκίνησης των μαθητών κατά το σχεδιασμό των εργασιών και να αποδέχονται περισσότερο τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι ήταν πιο πιθανό να χρησιμοποιήσουν ποικίλο υλικό για να καλύψουν τις ατομικές ανάγκες των μαθητών τους. Η κατάρτιση ενίσχυσε επίσης την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μαθητές με διαφορετικό υπόβαθρο και ειδικές μαθησιακές ανάγκες. Οι εκπαιδευτικοί επέδειξαν επίσης δέσμευση για την παροχή στοχευμένης υποστήριξης.

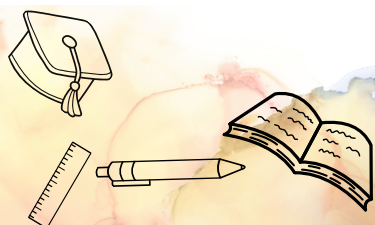
Αναγνωρίστηκε επίσης η αξία των συνεργατικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων, της εμπλοκής μεταξύ συμμαθητών, καθώς και η σημασία της συμμετοχικότητας, οι οποίες και υιοθετήθηκαν σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό. Η συνολική θετική ανταπόκριση στην κατάρτιση υπογραμμίζει την αποτελεσματικότητά της στην προώθηση μιας πιο περιεκτικής και μαθητοκεντρικής προσέγγισης στον τομέα της εκπαίδευσης.

Α) Διδακτικές Μεθοδολογίες

Οι ατομικές διαφορές μεταξύ των μαθητών της ίδιας τάξης απαιτούν από τους εκπαιδευτικούς να χρησιμοποιούν ποικίλες στρατηγικές διδασκαλίας. Με τη διαφοροποίηση των τρόπων με τους οποίους αντιμετωπίζεται το περιεχόμενο, είναι δυνατή η ενεργοποίηση των γνωστικών ικανοτήτων κάθε μαθητή. Η διαφοροποίηση των μεθόδων διδασκαλίας επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να εμπλουτίζουν το αποθεματικό τους με ένα ευρύ φάσμα μεθόδων, υλικού και στρατηγικών προκειμένου να «εμπλέκουν» ολόένα και πιο ποικιλόμορφες τάξεις. Στο πλαίσιο της επιμόρφωσης, οι εκπαιδευτικοί ήταν σε θέση να ανακαλύψουν προτάσεις τόσο για τη διδακτική διαφοροποίηση/μαθησιακή υποστήριξη (scaffolding), όσο και για μια σειρά από δραστηριότητες που μπορούν να υποστηρίξουν τα διάφορα στάδια της μάθησης.

Ως αποτέλεσμα, οι απαντήσεις που λήφθηκαν από τα ερωτηματολόγια έδειξαν ότι οι εκπαιδευτικοί βελτιώθηκαν στον προγραμματισμό συγκεκριμένων εργασιών ανάλογα με το σημείο εκκίνησης κάθε

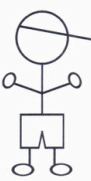
μαθητή. Η ενσωμάτωση αυτού του τρόπου εργασίας αυξάνει τις πιθανότητες ακαδημαϊκής επιτυχίας των μαθητών που προέρχονται από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο ή έχουν ειδικές μαθησιακές ανάγκες.

Β) Εμπλοκή των Εκπαιδευτικών και των Μαθητών

Στο πλαίσιο του έργου "BE-IN" προτείνονται διάφορες δραστηριότητες, όπως η εργασία σε ζευγάρια ή σε μικρές ομάδες για την ενθάρρυνση της συμμετοχής, της συζήτησης και της διατύπωσης υποθέσεων και εργασιών. Αυτό που είναι σημαντικό είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ μαθητή και μαθησιακού πλαισίου. Αυτό που προέκυψε έντονα από τα ερωτηματολόγια είναι ότι οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν έχουν ενισχύσει την ευαισθητοποίησή τους ως προς τις αρχές στις οποίες εισήχθησαν στα πλαίσια του επιμορφωτικού προγράμματος. Κατανόησαν επίσης ότι, προσφέροντας διαφοροποιημένες και διαβαθμισμένες δραστηριότητες, οι μαθητές διαφόρων επιπέδων και με διαφορετικές δεξιότητες δεν αισθάνονται αποκλεισμένοι αλλά μπορούν να συμμετέχουν σύμφωνα με τα δυνατά τους σημεία. Επομένως, δεν αισθάνονται ότι βρίσκονται σε μειονεκτική θέση (η έννοια αυτή ισχύει τόσο για τους μαθητές των οποίων οι δεξιότητες χρήζουν εμπέδωσης, όσο και για τους μαθητές με υψηλότερα επίπεδα δεξιοτήτων). Σε σχέση με τις δηλώσεις «οι μαθητές με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο, ειδικές μαθησιακές ανάγκες ή συναισθηματικά ζητήματα θα έχουν πάντα επιπλέον δυσκολία να επιτύχουν τα μαθησιακά πρότυπα» και «οι μαθητές με δυσκολίες είναι συνήθως τεμπέληδες και χωρίς κίνητρα για να διεκπεραιώσουν μια συγκεκριμένη εργασία», καταγράψαμε χαμηλότερη βαθμολογία, σε σύγκριση με το εισαγωγικό ερωτηματολόγιο που οι εκπαιδευτικοί συμπλήρωσαν πριν την επιμόρφωση. Ιδιαίτερα στην Ιταλία, την Αυστρία και την Κροατία, οι εκπαιδευτικοί φαίνεται να άλλαξαν τον τρόπο με τον οποίο αξιολογούσαν τις στάσεις και τις συμπεριφορές των μαθητών τους.

Arbeitsblatt 2
Darstellung von Emotionen

3. In welchem Teil deines Körpers spürst du Emotionen?
Benenne die Emotion und markiere den entsprechenden Körperteil farblich.

			
Emotion: <u>Angst</u>		Emotion: <u>Ekel</u>	
			
Emotion: <u>Anger</u>		Emotion: <u>Trummer</u>	

Σχήμα 2: Φύλλο εργασίας που χορηγήθηκε στους μαθητές σε πιλοτικές δοκιμές στην Αυστρία

Γ) Κίνητρα και Κοινωνικο-συναισθηματική Διδασκαλία

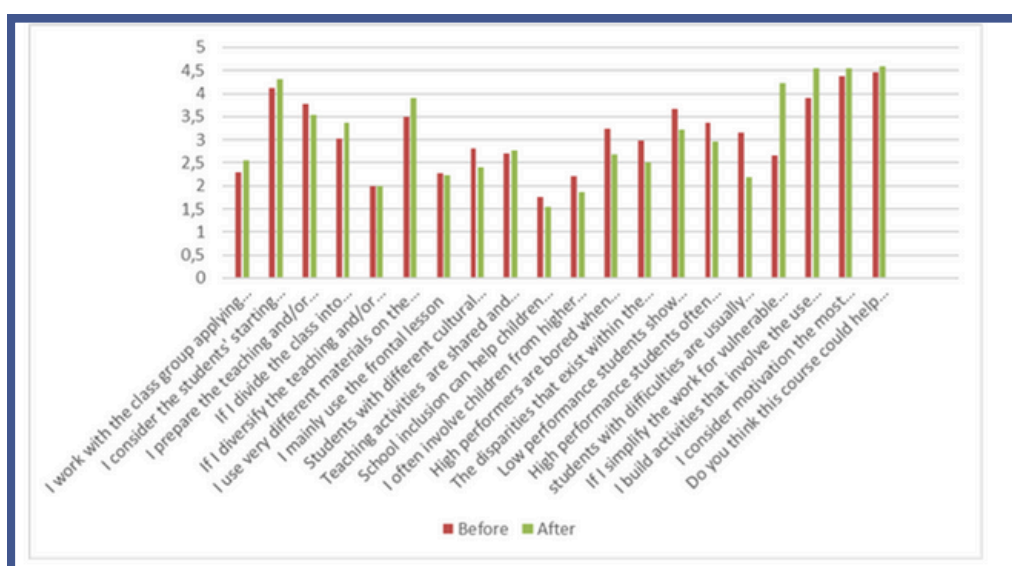
Όταν μιλάμε για τα κίνητρα των μαθητών σε σχέση με το σχολείο, εννοούμε τη συναισθηματική σχέση που έχουν οι μαθητές προς τη μελέτη και το σχολικό περιβάλλον. Ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια στην ύπαρξη κινήτρων είναι το γεγονός ότι πολλοί μαθητές δεν πιστεύουν ότι το περιεχόμενο που μελετούν ανταποκρίνεται στους στόχους τους ή η δυσκολία στο να κατανοήσουν αυτό που μελετούν. Τα κίνητρα είναι επομένως μια κρίσιμης σημασίας έννοια η οποία πρέπει να καλλιεργείται. Ορισμένες χρήσιμες και καλά κωδικοποιημένες στρατηγικές διδασκαλίας ως προς αυτό είναι η παιδαγωγική με βάση τις ικανότητες των μαθητών, η μεταγνωστική παιδαγωγική, η συνεργατική παιδαγωγική και η εργαστηριακή παιδαγωγική. Το επιμορφωτικό πρόγραμμα του έργου "BE-IN" έλαβε υπόψη του αυτούς τους δείκτες και έδωσε έμφαση στα εξής συμπεράσματα:

1. Τα κίνητρα ως καθοριστική φάση στα πλαίσια της Διαβαθμισμένης Διδακτικής Ενότητας (UDS - Stratified Didactic Unit).
2. Σημασία μεθοδολογιών όπως η καθοδήγηση (mentoring) για την προώθηση της αλληλεπίδρασης και της ενσωμάτωσης.
3. Η τόνωση της θετικής κινητοποίησης προς τη μάθηση με την παροχή εξατομικευμένου και διαφοροποιημένου υλικού.

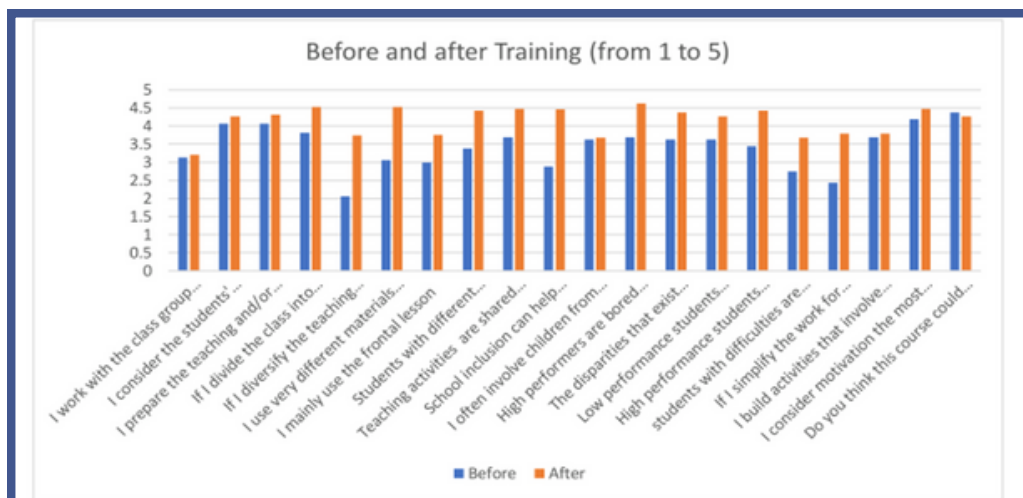
Στα ερωτηματολόγια παρατηρήσαμε μια θετική αλλαγή όσον αφορά τα τρία τελευταία στοιχεία.

Σημείωση: Στα γραφήματα που ακολουθούν, οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να βαθμολογήσουν τις δηλώσεις σε μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 5, στην οποία η τιμή 1 σημαίνει *Δεν συμφωνώ καθόλου*, και η τιμή 5 σημαίνει *Συμφωνώ απολύτως*.

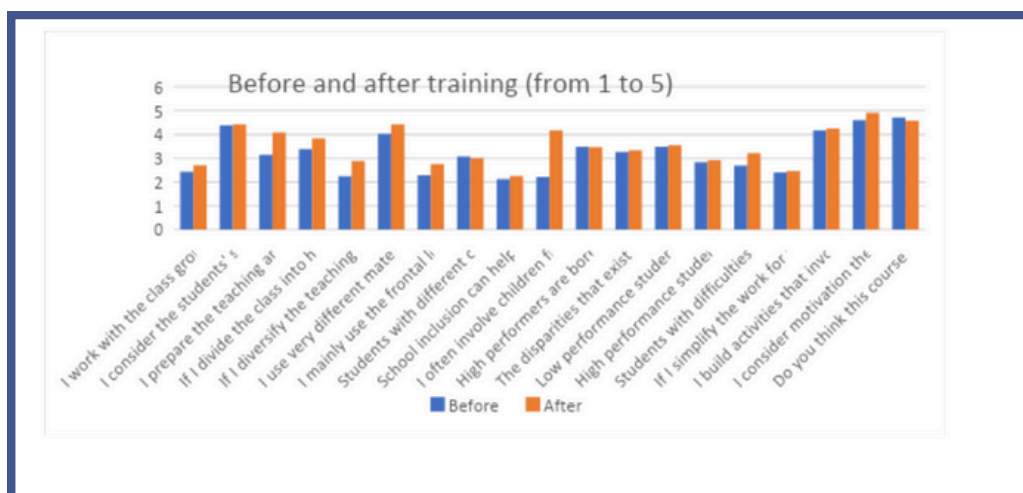
ΙΤΑΛΙΑ

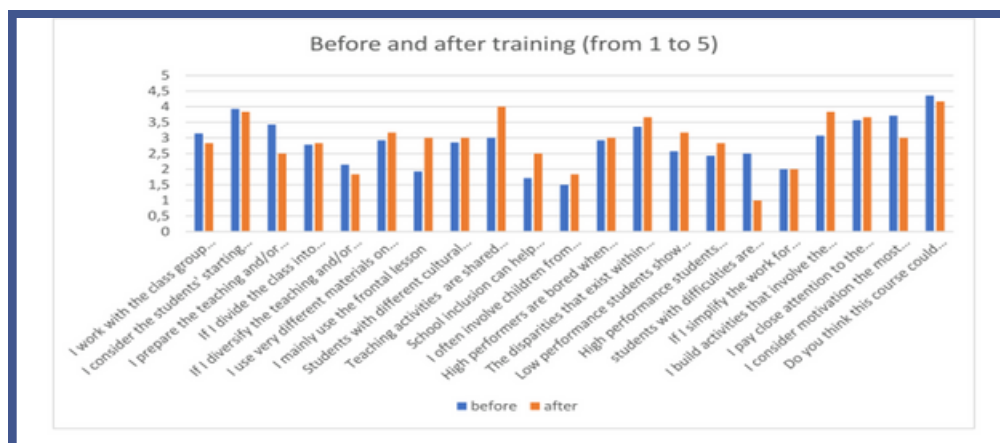
ΚΥΠΡΟΣ

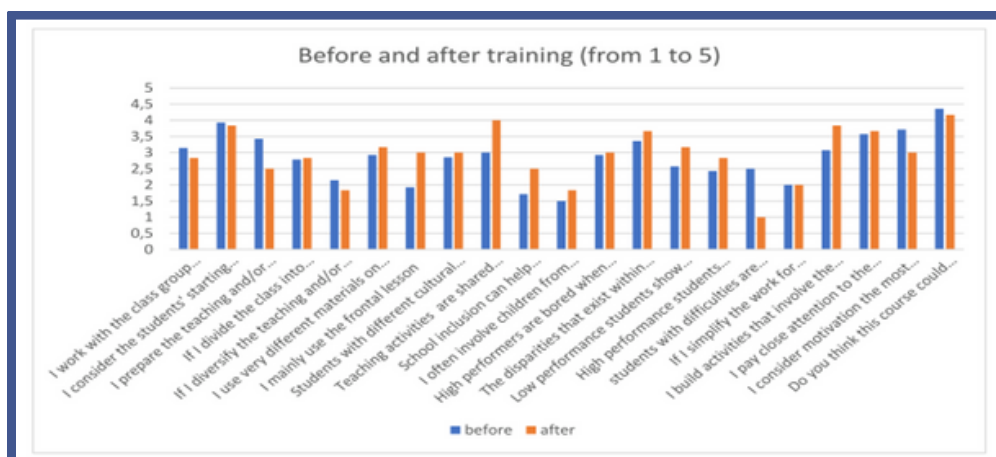

ΚΡΟΑΤΙΑ

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

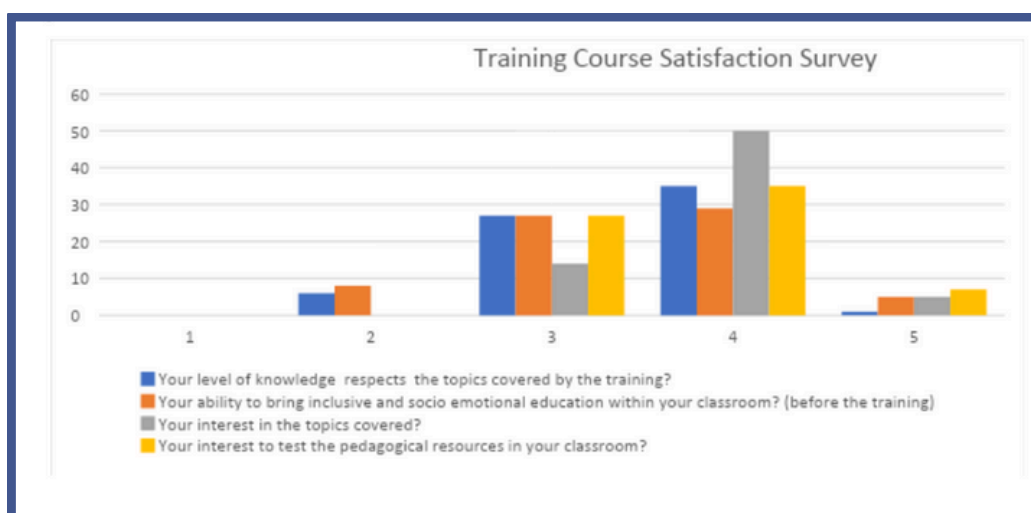
5.2 Ανάλυση των Ερωτηματολογίων Ικανοποίησης των Εκπαιδευτικών

Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης για το Επιμορφωτικό Πρόγραμμα

Το ερωτηματολόγιο ικανοποίησης συμπληρώθηκε από 69 συμμετέχοντες, χωρίς να υπολογίζονται εκείνοι που το συμπλήρωσαν στα αγγλικά. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα που συγκεντρώθηκαν από όλες τις χώρες-εταίρους.

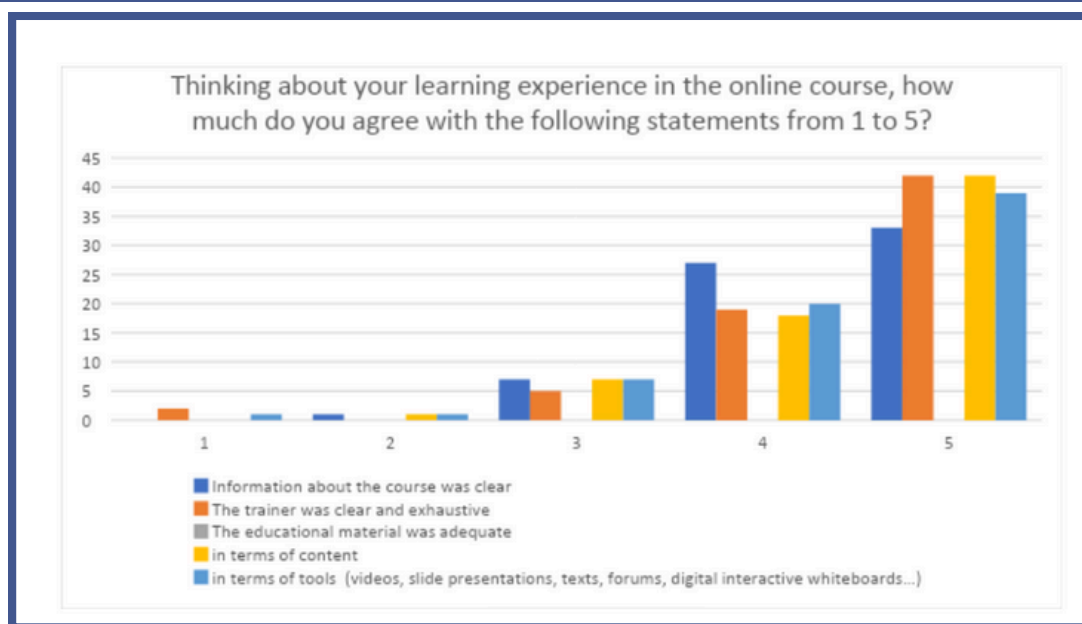
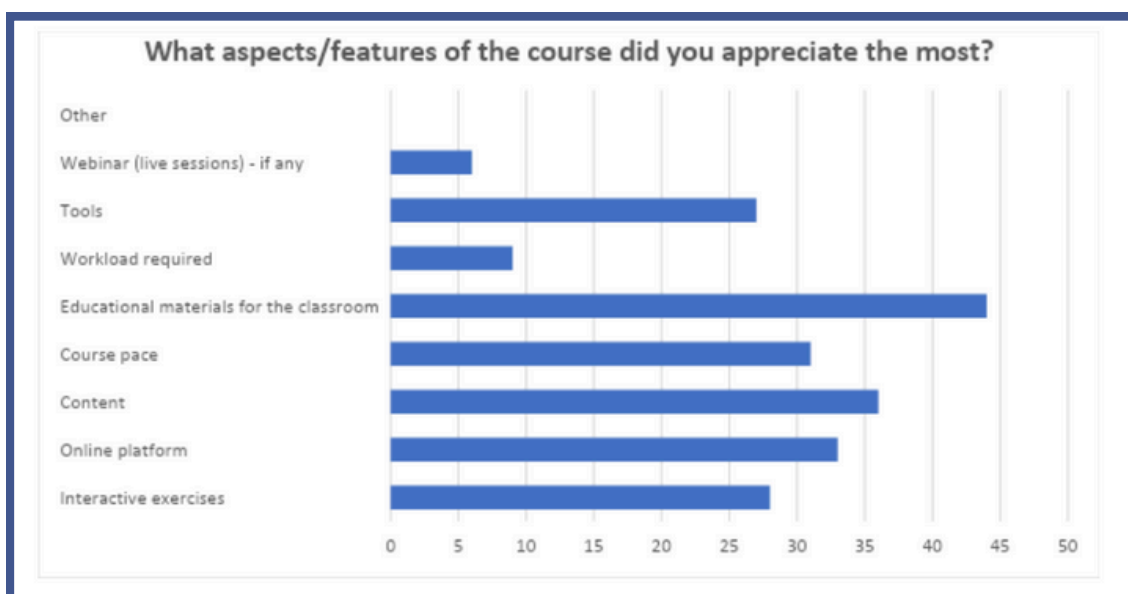
Σημείωση: Στο γράφημα που ακολουθεί, οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να βαθμολογήσουν τις δηλώσεις σε μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 5, με τους εξής χαρακτηρισμούς: 1 - Καθόλου, 2 - Λίγο, 3 - Αρκετά, 4 - Πολύ, και 5 - Δεν γνωρίζω).

Αξίζει να σημειωθεί πως οι απαντήσεις «Αρκετά» και «Πολύ» κυριαρχούν, επιβεβαιώνοντας το ενδιαφέρον και το κίνητρο των συμμετεχόντων να εργαστούν πάνω στα θέματα που φιλοξενεί η πλατφόρμα.

Ποιες πτυχές/χαρακτηριστικά του προγράμματος εκτιμήσατε περισσότερο;

Όσον αφορά την παραπάνω ερώτηση, οι συμμετέχοντες μπορούσαν να επιλέξουν όσο το δυνατόν περισσότερες επιλογές μεταξύ των ακόλουθων: «ο ρυθμός του προγράμματος», «περιεχόμενο», «ψηφιακή πλατφόρμα», «διαδραστικές ασκήσεις», «διαδικτυακό σεμινάριο», «εργαλεία», «εκπαιδευτικό υλικό από την τάξη», «απαιτούμενος φόρτος εργασίας» και «άλλο». Οι περισσότεροι συμμετέχοντες επέλεξαν το «εκπαιδευτικό υλικό από την τάξη» (44) ως ένα από τα χαρακτηριστικά που εκτίμησαν περισσότερο. Σημαντικός αριθμός επέλεξε επίσης το «περιεχόμενο» (36) και την «ψηφιακή πλατφόρμα» (33). Στους συμμετέχοντες άρεσαν επίσης ο «ρυθμός του προγράμματος» (31), οι «διαδραστικές ασκήσεις» (28) και τα «εργαλεία» (27).

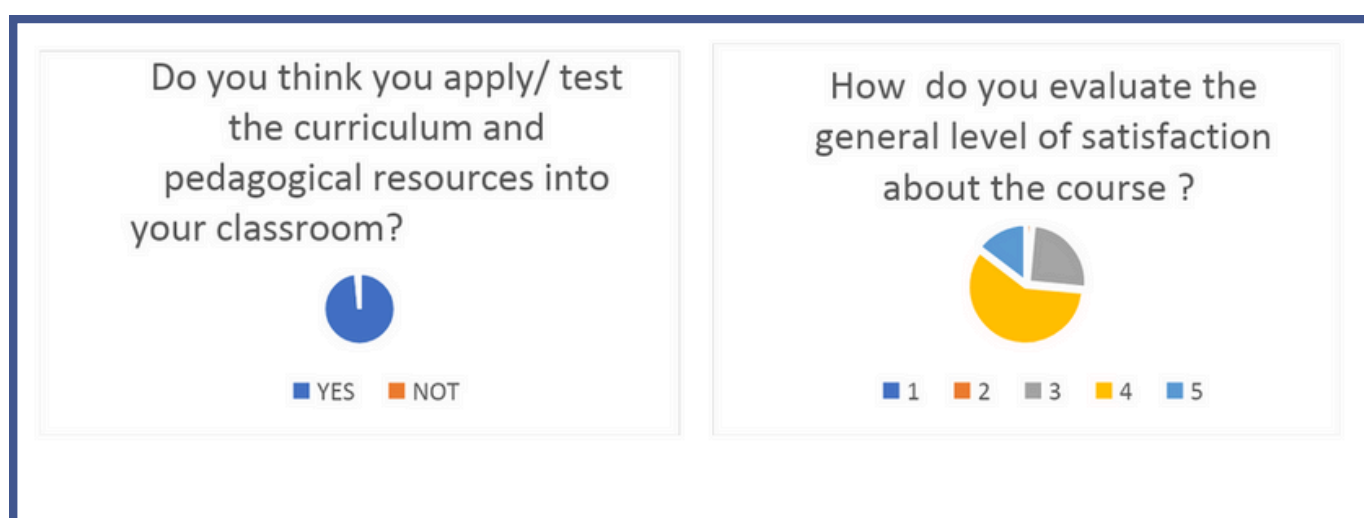

Οι συμμετέχοντες έδωσαν υψηλή βαθμολογία στη συνολική μαθησιακή εμπειρία, καθώς όλοι επέλεξαν τις τιμές 4 (συμφωνώ) και 5 (συμφωνώ απόλυτα).

Πώς αξιολογείτε το γενικό επίπεδο ικανοποίησης από το επιμορφωτικό πρόγραμμα;

Ο γενικός βαθμός ικανοποίησης από το μάθημα αξιολογήθηκε σε μια κλίμακα από το 1 έως το 4. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες έδωσαν βαθμολογία 4 (40), ενώ 10 συμμετέχοντες δήλωσαν ότι δεν γνωρίζουν. Όλοι οι συμμετέχοντες (εκτός από 1) επιβεβαίωσαν ότι θα εφαρμόσουν/δοκιμάσουν το πρόγραμμα διδασκαλίας και τους παιδαγωγικούς πόρους του έργου στις τάξεις τους.

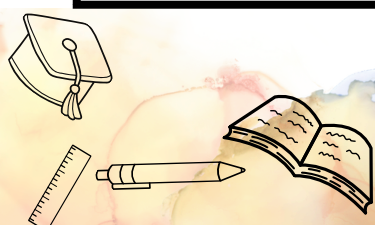

5.3 Ανατροφοδότηση από τους Συμμετέχοντες

Στην ενότητα που ακολουθεί συνοψίζονται οι απαντήσεις που έδωσαν οι συμμετέχοντες στις ερωτήσεις ανοικτού τύπου. Οφείλουμε να διευκρινίσουμε ότι η δοκιμή ήταν χρήσιμη και για τη συλλογή ανατροφοδότησης από τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης και επικαιροποίησης του επιμορφωτικού προγράμματος και της ψηφιακής πλατφόρμας του έργου.

ΟΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΤΑ ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
Τεχνικά προβλήματα: Το αδύναμο σημείο ήταν η ίδια η πλατφόρμα, η οποία κατά την έναρξη της κατάρτισης δεν είχε ακόμη δημιουργηθεί. Αρκετές φορές η ιστοσελίδα δεν εμφανιζόταν σωστά ή ήταν δύσκολο να βρεθεί, δεν ήταν σαφές στους συμμετέχοντες πώς να ξεκινήσουν ή να συνεχίσουν την κατάρτιση, ενώ μερικές φορές τα τεστ (κουίζ) δεν λειτουργούσαν, και ορισμένοι εκπαιδευτικοί χρειάστηκε να απαντήσουν στα τεστ αρκετές φορές επειδή δεν είχαν ολοκληρώσει την εγγραφή. Υπήρξε επίσης αναντιστοιχία όσον αφορά τις γλώσσες. - Μεγάλη ποσότητα του συνολικού κειμένου, ενώ πολλά από τα βίντεο ήταν στα αγγλικά. - Τα παραδείγματα και οι βέλτιστες πρακτικές δεν περιλαμβάνουν παραδείγματα εργαστηριακών μαθημάτων, όπως η Πληροφορική και η Οικιακή Οικονομία και ο Σχεδιασμός και Τεχνολογία. Θα ήταν πολύ χρήσιμο να μάθουμε από τις εμπειρίες άλλων εκπαιδευτικών.	- Ευελιξία του επιμορφωτικού προγράμματος. Το μάθημα σχετικά με το περιβάλλον μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση μιας καλύτερης ατμόσφαιρας στην τάξη. - Σύντομα βίντεο και φωτογραφίες. Νέος και πιο ενδιαφέρον τρόπος διαχείρισης της διδακτ. ενότητας. - Συμπεριλαμβάνει πολλά πρακτικά παραδείγματα τα οποία συνοδεύονται από διδακτικό υλικό για να μας βοηθήσουν στις μελλοντικές δραστηριότητές μας. - Εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τις μεθόδους εργασίας και ενθάρρυνσή τους να προβληματιστούν και να εμπλουτίσουν την εργασία τους. - Διαβαθμισμένη διδακτική ενότητα. Η δυνατότητα εμπλουτισμού της ύλης του προγράμματος. Υψηλά επίπεδα συνολικής ικανοποίησης: Οι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν μεγάλη ικανοποίηση που είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν ένα θέμα στο οποίο είχαν εμπειρία. - Η περίοδος Ιανουαρίου-Μαΐου δεν είναι πάντα εύκολη γι' αυτούς, αλλά η δυνατότητα αυτόνομης παρακολούθησης των μαθημάτων βοήθησε πολύ.

6. Δοκιμή των Συμπεριληπτικών και Κοινωνικο-συναισθηματικών Δραστηριοτήτων του έργου “BE-IN” στο πλαίσιο της Τάξης με Μαθητές στις Πέντε Χώρες-Εταίρους

Ο στόχος της δοκιμής του επιμορφωτικού προγράμματος των εκπαιδευτικών ήταν να εφαρμοστούν τα όσα διδάχθηκαν στο πλαίσιο του ψηφιακού προγράμματος, στην τάξη, αλλά και να ερευνηθεί πώς οι διαβαθμισμένες διδακτικές ενότητες και η αυξημένη εστίαση στη συναισθηματική πτυχή στο πρόγραμμα διδασκαλίας μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντική αλλαγή στις επιδόσεις των μαθητών και στην προσέγγισή τους απέναντι στην μελέτη.

Σε καθεμία από τις χώρες-εταίρους, οι εκπαιδευτικοί πραγματοποίησαν δραστηριότητες με τις επιλεγμένες τάξεις τους ακολουθώντας 4 στάδια:

Στάδιο 1: ένα εισαγωγικό ερωτηματολόγιο για τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους μαθητές και δύο εκπαιδευτικές συνεδρίες μαθησιακών δραστηριοτήτων για την προώθηση της ευημερίας στην τάξη, στάδιο 2: δύο εκπαιδευτικές συνεδρίες μαθησιακών δραστηριοτήτων για την ενίσχυση των θετικών σχέσεων μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών, στάδιο 3: έξι με οκτώ αυτοσχέδιες διαβαθμισμένες διδακτικές ενότητες, στάδιο 4: ένα τελικό ερωτηματολόγιο τόσο για εκπαιδευτικούς, όσο και για μαθητές.

Στις δραστηριότητες του έργου (παρέμβαση/intervention) συμμετείχαν συνολικά 325 μαθητές και 27 εκπαιδευτικοί από 13 σχολεία-κόμβους σε πέντε χώρες.

Σημαντικό μέρος της διαδικασίας των δοκιμών αποτέλεσαν τα ερωτηματολόγια για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς που υποβλήθηκαν πριν και μετά τις δραστηριότητες και τα μαθήματα στην τάξη, ως μέρος της ερευνητικής διαδικασίας αξιολόγησης του έργου. Παρακάτω μπορείτε να βρείτε μια σύντομη περιγραφή των ερωτηματολογίων και μια σύντομη επισκόπηση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

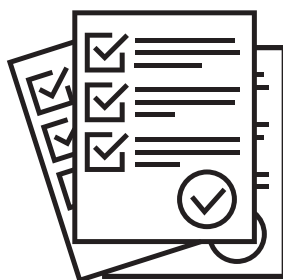
Ερωτηματολόγια

Ερωτηματολόγια τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους μαθητές συμπληρώθηκαν διαδικτυακά και ανώνυμα στην αρχή και στο τέλος της παρέμβασης στα σχολεία-κόμβους του έργου (που επιλέχθηκαν από τους εταίρους σε κάθε χώρα-εταίρο), προκειμένου να εξεταστεί η αντίληψη των μαθητών τους σχετικά με τις στάσεις και τις συμπεριφορές τους στους εξής τομείς: Πώς αισθάνομαι στην τάξη, Πώς μαθαίνω στην τάξη, Πώς συνεργάζομαι στην τάξη, και όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς στους εξής τομείς: Πώς αισθάνομαι στην τάξη, Συμπεριληπτικές πρακτικές, Η διδασκαλία μου. Οι ερωτήσεις εντός των τριών συγκεκριμένων τομέων αξιολογήθηκαν σε μια κλίμακα από το 1 έως το 5, όπου το 1 σημαίνει «δεν με περιγράφει καθόλου» και το 5 σημαίνει «με περιγράφει πλήρως».

Αυστρία

Στην Αυστρία συμμετείχαν στο έργο πέντε εκπαιδευτικοί από τέσσερα σχολεία. Μια κατανομή των απαντήσεων και στα δύο άκρα σημεία της κλίμακας (Δεν με περιγράφει καθόλου/Με περιγράφει πλήρως) ήταν εμφανής μετά την παρέμβαση στην αντίληψή τους σχετικά με τα συναισθήματά τους στην τάξη και τις συμπεριληπτικές πρακτικές τους, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι ερωτήσεις έγιναν καλύτερα κατανοητές, καθώς οι απαντήσεις ήταν πιο συγκεκριμένες. Μετά την παρέμβαση, οι εκπαιδευτικοί αισθάνθηκαν πιο ικανοί να εργαστούν με νέες μεθόδους διδασκαλίας, αλλά όσον αφορά τη μέθοδο της μαθησιακής υποστήριξης (scaffolding), τα αποτελέσματα ήταν κάπως χαμηλότερα.

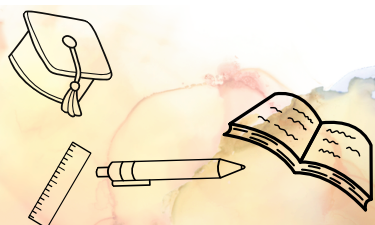
Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, στα αποτελέσματα των φοιτητών από την Αυστρία, υπάρχει σημαντική διαφορά στον αριθμό των συμπληρωμένων εισαγωγικών ερωτηματολογίων και των τελικών ερωτηματολογίων, οπότε ήταν δύσκολο να εξαχθούν σαφή συμπεράσματα. Οι Αυστριακοί μαθητές απάντησαν πιο συγκεκριμένα στις ερωτήσεις σχετικά με τα συναισθήματά τους στην τάξη, τη μάθηση και τη συνεργατική μάθηση μετά την παρέμβαση, τόσο με αρνητικό όσο και με θετικό τρόπο, γεγονός που θα μπορούσε να υποδηλώνει ότι υπήρξε καλύτερη κατανόηση των ερωτήσεων μετά την παρέμβαση. Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση των απαντήσεων στη δήλωση «Η τάξη μου είναι ένας ασφαλής χώρος όπου μπορώ να εκφραστώ».

Κροατία

Στην Κροατία, 12 εκπαιδευτικοί από τρία σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συμμετείχαν στην παρέμβαση. Τα αποτελέσματά τους σχετικά με την αντίληψή τους για τα συναισθήματά τους στην τάξη, τις πρακτικές τους για τη συμπερίληψη και τη διδασκαλία ήταν όλα θετικά τόσο πριν, όσο και μετά την παρέμβαση. Παρατηρήθηκε μια **αύξηση στα επίπεδα της προσοχής που οι εκπαιδευτικοί δίνουν στα συναισθήματα των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας**, στην **αίσθηση της επάρκειάς τους** και στη **χρήση μεθόδων μαθησιακής υποστήριξης (scaffolding)**. Μια μείωση παρατηρήθηκε από τις θετικές προς τις αρνητικές τιμές στην αντίληψη ότι το υλικό που χρησιμοποιείται είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες κάθε μαθητή.

Όσον αφορά τα αποτελέσματα των μαθητών, παρατηρείται **βελτίωση στην αντίληψη των μαθητών ότι η γνώμη κάθε μαθητή είναι εξίσου σημαντική**, στην αντίληψη των **διαφορών μεταξύ των μαθητών ως πλεονέκτημα** και στην αντίληψη ότι **έχουν αυξημένη υποστήριξη προκειμένου να κάνουν ό,τι καλύτερο μπορούν**, ενώ οι υπόλοιπες δηλώσεις παρουσίασαν ως επί το πλείστον μείωση στα αποτελέσματα. Στην Κροατία παρουσιάστηκε μια διαφορά στα αποτελέσματα μεταξύ των σχολείων, καθώς σ' ένα σχολείο υπήρξε βελτίωση των αποτελεσμάτων όσον αφορά τις περισσότερες δηλώσεις.

Κύπρος

Στην Κύπρο, στο έργο συμμετείχαν δύο καθηγητές από ένα σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα ήταν θετικά σε όλες τις ενότητες, αν και οι αλλαγές σε σύγκριση με το εισαγωγικό ερωτηματολόγιο είναι μικρές/μηδαμινές. Η αυτοπεποίθηση των εκπαιδευτικών στη χρήση ποικίλων μεθόδων διδασκαλίας αυξήθηκε μετά την παρέμβαση, επηρεάζοντας τις σχέσεις και την προσοχή των μαθητών. Βελτίωση παρατηρήθηκε επίσης στην προσαρμοστικότητα στο υλικό και στις συνθήκες συνεργασίας. Οι εκπαιδευτικοί αντιλήφθηκαν τη δική τους αυξημένη παραγωγικότητα, την καλύτερη ενδυνάμωση των μαθητών και την ενίσχυση της θετικής ατμόσφαιρας της τάξης τους. Αντιλήφθηκαν επίσης ότι **είναι καλύτερα εξοπλισμένοι για να ανταποκριθούν στις ανάγκες των μαθητών τους**.

Τα αποτελέσματα από τα ερωτηματολόγια των μαθητών **καταδεικνύουν αύξηση των δηλώσεων σχετικά με τα θετικά συναισθήματά τους στην τάξη** και την αντίληψη των διαφορών μεταξύ των μαθητών ως πλεονέκτημα. Πιο θετικά αποτελέσματα παρατηρούνται στις **δηλώσεις σχετικά με το ότι η τάξη είναι ένα ασφαλές μέρος**, παρόλο που οι μισοί μαθητές δεν συμφωνούν ή τοποθετούνται ουδέτερα. Γίνεται επίσης αντιληπτή η **αυξημένη επιθυμία για μάθηση λόγω του τρόπου με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν**, ενώ οι μαθητές αισθάνονται μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση στο να μοιράζονται τις απόψεις τους με τους συμμαθητές τους. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η **μείωση των αποτελεσμάτων παρατηρήθηκε στον τομέα της συνεργασίας**.

Ουγγαρία

Στην Ουγγαρία συμμετείχαν στο έργο τρεις καθηγητές από δύο σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματά τους σχετικά με την **αντίληψή τους για τα συναισθήματά τους στην τάξη ήταν**

Θετικά πριν από την παρέμβαση, ενώ διατηρήθηκαν έτσι και στη συνέχεια. Παρατηρήθηκε αύξηση στον τομέα των συμπεριληπτικών πρακτικών, στις ευκαιρίες που δίνουν οι εκπαιδευτικοί σε κάθε μαθητή να εκφραστεί, στην προσαρμογή του υλικού στις ανάγκες και τις ικανότητες όλων των συμμετεχόντων, στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών και στην επιτυχή συμπερίληψη μαθητών με μειωμένα κίνητρα. Αύξηση παρατηρήθηκε επίσης στον τομέα της διδασκαλίας, στην αντίληψη των εκπαιδευτικών για την επίδραση των μεθόδων που χρησιμοποιούν όσον αφορά τη συνεργασία, την αποδοχή και την διαμόρφωση της ατμόσφαιρας της τάξης.

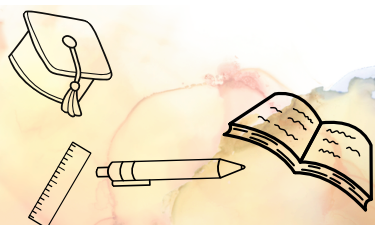
Οι απαντήσεις των μαθητών δείχνουν ότι η επίδραση της παρέμβασης ήταν μικρή όσον αφορά τα συναισθήματα στην τάξη. Παρατηρήθηκε αύξηση στην επιθυμία των μαθητών να μάθουν λόγω των μεθόδων διδασκαλίας που χρησιμοποιήθηκαν από τους εκπαιδευτικούς, καθώς και στην προθυμία τους να ζητήσουν βοήθεια και να προσφέρουν βοήθεια στην τάξη. Υπήρξε επίσης μια μικρή αύξηση στον τομέα της συνεργασίας. Παρατηρήθηκε μείωση στις δηλώσεις σχετικά με την αντίληψη των μαθητών ότι οι μεταξύ τους διαφορές αποτελούν πλεονέκτημα, καθώς και το ότι η τάξη τους αποτελεί ένα ασφαλές μέρος για την έκφραση των συναισθημάτων τους.

Ιταλία

Όσον αφορά την Ιταλία, στην παρέμβαση συμμετείχαν πέντε εκπαιδευτικοί από τρία σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η βελτίωση είναι ορατή στην αντίληψή τους για την επάρκεια και την αυτοπεποίθησή τους στη χρήση υλικού και συμπεριληπτικών στρατηγικών. Οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται ενδυναμωμένοι έχοντας αποκτήσει μια διδακτική μεθοδολογία που μπορούν να χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση. Αποδείχθηκε επίσης ότι οι εκπαιδευτικοί που έλαβαν μέρος στην παρέμβαση έχουν επίγνωση της σημασίας των προτεινόμενων μεθοδολογιών, αλλά δεν θεωρούν πάντοτε τους εαυτούς τους προετοιμασμένους ν' αντιμετωπίσουν την πολυπλοκότητα στο πλαίσιο μιας τάξης και δεν μπορούν ν' ανταποκριθούν σε όλες τις απαιτήσεις των μαθητών τους.

Οι απαντήσεις των Ιταλών μαθητών δείχνουν την πιο θετική αλλαγή όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών. Στην πρώτη ενότητα, ξεχωρίζουν ιδιαίτερα οι δηλώσεις «Αισθάνομαι άνετα να μαθαίνω» και «Η γνώμη κάθε μαθητή είναι εξίσου σημαντική». Είναι ενδιαφέρον το γεγονός ότι οι δηλώσεις που σχετίζονται με την αντίληψη των συναισθημάτων του ατόμου, τα κίνητρα και το τι μπορεί να προσφέρει ο μαθητής στην υπόλοιπη τάξη παρουσιάζουν πτώση στα αποτελέσματα, ενώ οι δηλώσεις που σχετίζονται με την τάξη, τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών και τη συνεργασία σημείωσαν αύξηση.

Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι η παρέμβαση είχε θετικότερη επίδραση στους εκπαιδευτικούς από ό,τι στους μαθητές. Μια από τις εξηγήσεις γι' αυτά τα αποτελέσματα μπορεί να είναι το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί διέθεταν καλύτερη γνώση του θέματος και του πλαισίου του έργου.

Τονίζεται ότι τα αποτελέσματα των μαθητών είναι πιο θετικά στην Κύπρο, όπου η παρέμβαση πραγματοποιήθηκε με όλους τους μαθητές πρώτης τάξης σε ένα γυμνάσιο (λόγω της πολιτικής των «ίσων ευκαιριών» που διαθέτει το σχολείο). Μια από τις πιθανές ερμηνείες είναι ότι αυτός ο τρόπος υλοποίησης συνέβαλε στο γεγονός ότι οι μαθητές αντιλήφθηκαν πιο εύκολα τα οφέλη αυτού του τύπου των δραστηριοτήτων.

Η μεγαλύτερη βελτίωση παρατηρείται στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών που σχετίζονται με τη διδασκαλία τους. Δεδομένου ότι οι διδακτικές τεχνικές και η ικανότητα δημιουργίας διαβαθμισμένου διδακτικού υλικού ήταν δύο βασικοί στόχοι του ψηφιακού επιμορφωτικού προγράμματος στο οποίο συμμετείχαν οι εκπαιδευτικοί πριν από την παρέμβαση, οι θετικές αλλαγές στις απαντήσεις τους σε αυτό το τμήμα δείχνουν τα οφέλη της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα του έργου "BE-IN".

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ένα μεγάλο μέρος των αποτελεσμάτων, είτε αυτά είναι θετικά είτε αρνητικά, εξακολουθεί να μην είναι στατιστικά σημαντικό, γεγονός που μπορεί να οφείλεται στο ότι η παρέμβαση περιλάμβανε μικρό αριθμό εκπαιδευτικών συνεδριών και επομένως ήταν πιο δύσκολο να παρατηρηθούν αλλαγές σε ένα τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς. Με αυτό, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η κοινωνικοσυναισθηματική μάθηση πρέπει να προσεγγίζεται συστηματικά και μακροπρόθεσμα, ώστε τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές να αισθανθούν τα οφέλη της.

7. Οι Πόροι του Έργου

Αυτό το κεφάλαιο παρέχει μια επισκόπηση της ψηφιακής πλατφόρμας και του ιστότοπου του έργου "BE-IN". Παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις αναβαθμίσεις που έγιναν στην πλατφόρμα, αναδεικνύοντας τις δυνατότητές της ως έναν πολύτιμο πόρο για τους εκπαιδευτικούς που ενδιαφέρονται να προωθήσουν συμπεριληπτικά και κοινωνικο-συναισθηματικά μαθησιακά περιβάλλοντα. Επίσης, περιγράφει τη δομή του «Επιμορφωτικού Προγράμματος Εκπαιδευτικών», μαζί με την εκπαιδευτική μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε κατά τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη των πρακτικών πόρων που ενσωματώθηκαν στην πλατφόρμα. Τέλος, μια σύνοψη όλων των πόρων είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του έργου.

Η Ψηφιακή Πλατφόρμα του έργου "BE-IN": Μια Περιγραφή

Ο βασικός πόρος είναι η Ψηφιακή Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Συμπεριληπτικής και Κοινωνικο-συναισθηματικής Μάθησης. Αυτή η πλατφόρμα χρησιμοποιείται για τη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου και των βέλτιστων πρακτικών. Βασικό της στοιχείο είναι το «Επιμορφωτικό Πρόγραμμα Εκπαιδευτικών», το οποίο προσφέρει ένα πρόγραμμα κατάρτισης και πόρους σχετικά με συμπεριληπτικές και κοινωνικοσυναισθηματικές πρακτικές. Ο σχεδιασμός του ιστότοπου λαμβάνει υπόψη κριτήρια όπως η ποιότητα, η ευκολία στην κατανόηση του περιεχομένου και η φιλικότητα προς τον χρήστη.

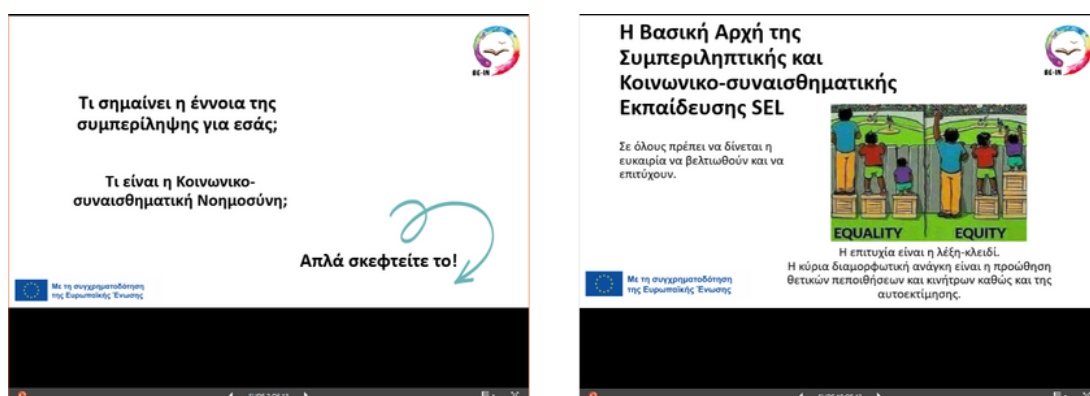
Το υλικό είναι προσαρμοσμένο στις ατομικές μαθησιακές διαδικασίες των μαθητών, για την εφαρμογή συμπεριληπτικών διδακτικών ενοτήτων με ενσωματωμένες δραστηριότητες Κοινωνικο-συναισθηματικής Μάθησης (SEL) για τη μείωση των γνωστικών, κοινωνικών, γλωσσικών και συναισθηματικών εμποδίων στο μαθησιακό περιβάλλον. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βρει σχέδια μαθήματος και άλλου είδους περιεχόμενο που μπορεί να κατεβάσει και να προωθήσει την συμπερίληψη και την Κοινωνικο-συναισθηματική Μάθηση (SEL) στην τάξη του. Στόχος είναι οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί να διαμορφώσουν μια συμπεριληπτική τάξη, αντιμετωπίζοντας έτσι το φαινόμενο της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Έτσι, το τελευταίο θέμα του μαθήματος υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς στο σχεδιασμό των δικών τους σχεδίων μαθήματος και στην αντιμετώπιση των αναγκών των ευάλωτων μαθητών. Το μάθημα επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να εργαστούν με το δικό τους ρυθμό μέσω της μεθόδου της αυτοδιδασκαλίας, έχοντας στη διάθεσή τους εκπαιδευτικό υλικό συνολικής διάρκειας 18 ωρών.

Στοιχεία Ψηφιακού Σχεδιασμού:

Τα στοιχεία σχεδιασμού χρησιμοποιούν διδακτικές μεθόδους για να ενισχύσουν τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών και την κατανόηση των παρουσιαζόμενων εννοιών. Ο στόχος είναι η παροχή ενός ελκυστικού μαθησιακού περιβάλλοντος που ανταποκρίνεται σε διαφορετικά μαθησιακά στυλ. Από καθαρά σχεδιαστική άποψη, χρησιμοποιούνται πολύχρωμα στοιχεία τα οποία προάγουν το συναίσθημα και τη θετική εμπλοκή των εκπαιδευομένων, καθώς επίσης την αλληλεπίδραση, ενώ επίσης σθμπεριλαμβάνονται πληροφοριακά γραφήματα (infographics) με μικρή έκταση πληροφοριών και δίνεται παράλληλα έμφαση στη συνοχή των εικόνων και των σχεδίων που χρησιμοποιούνται.

Οι παρουσιάσεις χρησιμοποιήθηκαν για την παροχή μιας δομημένης επισκόπησης κάθε θέματος, την εισαγωγή βασικών εννοιών και την απόδοση του πλαισίου. Μέσω των παρουσιάσεων, οι εκπαιδευτικοί θα αντλήσουν πληροφορίες σχετικά με τα θέματα, όπως το ευρωπαϊκό πλαίσιο, η συμπερίληψη, η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (Early School Leaving) και η Κοινωνικο-συναισθηματική Εκπαίδευση (Social-Emotional Learning). Εκτός από τις αφηγηματικές επεξηγήσεις, στις παρουσιάσεις χρησιμοποιούνται επίσης εικόνες, πίνακες και γραφικά στοιχεία.

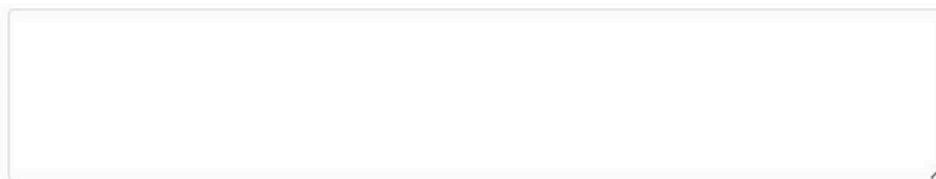
Σχήμα 13: Παράδειγμα Παρουσίασης που μπορεί να μεταφορτωθεί και η οποία είναι Ενσωματωμένη στο Ψηφιακό «Επιμορφωτικό Πρόγραμμα Εκπαιδευτικών».

Επιπλέον, δίνονται πρόσθετα παραδείγματα μέσω βίντεο για την εισαγωγή δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την Κοινωνικο-συναισθηματική Μάθηση (SEL) στην τάξη. Παράλληλα με τα βίντεο, υποβάλλονται ερωτήσεις αυτο-αναστοχασμού για να εισαγάγουν τους εκπαιδευτικούς στο θέμα των όσων παρακολουθούν και μια επεξήγηση του βίντεο και του σκοπού του. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να αυτο-αναστοχαστεί στον προσωπικό του χώρο και χρόνο, να αναρτήσει τα αποτελέσματα του αυτο-αναστοχασμού του στις ενότητες των σχολίων και να ξεκινήσει μια συζήτηση αναστοχασμού με τους συναδέλφους του. Επίσης, σε ορισμένες ενότητες προσφέρθηκαν πρόσθετες πηγές με συνδέσμους και αναγνώσεις οι οποίες προσφέρουν διάφορες προοπτικές και πιο προχωρημένο περιεχόμενο ως συμπληρωματικό υλικό στις έννοιες που παρουσιάστηκαν.

Επιπλέον, διαδραστικά κουίζ, βίντεο και σεμινάρια (π.χ. στο BlendSpace) είναι επίσης διαθέσιμα καθ' όλη τη διάρκεια του επιμορφωτικού προγράμματος για να ενισχύσουν την κατανόηση των εκπαιδευτικών. Η πλατφόρμα χρησιμοποίησε διάφορα κουίζ, παρέχοντας ευκαιρίες για όλους τους τύπους και τα επίπεδα των εκπαιδευτικών να μάθουν χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της μαθησιακής υποστήριξης (scaffolding). Σε ορισμένες περιπτώσεις, προσφέρονται επίσης κουίζ και ερωτήσεις ανοικτού τύπου ως ευκαιρία για αυτοαξιολόγηση.

1. Which teachers do you associate with feelings of well-being and pleasure?

characters remaining :500

SUBMIT & NEXT

Skip Question

Σχήμα 14: Παράδειγμα ερώτησης από το διαδραστικό κουίζ της πλατφόρμας.

Η πλατφόρμα προσφέρει επίσης δύο πρόσθετες λειτουργίες, την ενότητα «Αρχεία ασκήσεων» και την ενότητα «Σχόλια». Η ενότητα «Αρχεία ασκήσεων» παρέχει όλους τους πρόσθετους πόρους που μπορούν να μεταφορτωθούν και οι οποίοι μπορούν να είναι χρήσιμοι στην δια ζώσεως κατάρτιση των εκπαιδευτικών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι πόροι αυτοί είναι επίσης εκτυπώσιμοι και έτοιμοι προς χρήση. Ορισμένοι από αυτούς τους πόρους προσφέρουν επίσης τη δυνατότητα επεξεργασίας και μπορούν να ενσωματωθούν στην καθημερινή διδασκαλία των εκπαιδευομένων προκειμένου να ενισχύσουν την εμπλοκή των μαθητών τους. Η ενότητα «Σχόλια» φιλοξενεί έναν χώρο τύπου φόρουμ, προσφέροντας τη δυνατότητα για ανοιχτή συζήτηση, συνεργασία και ανταλλαγή συμπληρωματικών πόρων μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Ψηφιακοί Περιορισμοί:

Παρόλο που οι διαδικτυακές πλατφόρμες μάθησης είναι πιο προσιτές και εύχρηστες, μέσω της φάσης πιλοτικής εφαρμογής, έχει παρατηρηθεί ότι συνοδεύονται επίσης από ορισμένους ψηφιακούς περιορισμούς που μπορούν να επηρεάσουν τη μαθησιακή εμπειρία. Δεδομένου ότι η ψηφιακή μάθηση βασίζεται στην τεχνολογία, τεχνικά προβλήματα όπως η σύνδεση στο διαδίκτυο, διακοπές στην λειτουργία του διακομιστή, δυσλειτουργίες του λογισμικού και του υλικού αποτελούν φαινόμενα τα οποία ενδέχεται να διαταράξουν τη διαδικασία της εκπαίδευσης. Μια άλλη πτυχή που παρατηρήθηκε είναι ο συνεχής περιορισμός των ψηφιακών περιβαλλόντων ως προς τη διαμεσολάβηση της ανάγκης για αλληλεπιδράσεις πρόσωπο με πρόσωπο, κάτι το οποίο αποδεικνύεται ως μια ιδιαίτερα σημαντική πτυχή σ' έναν κόσμο μετά τη λήξη της πανδημίας του COVID-19, στον οποίο οι άνθρωποι αναζητούν ενεργά την αποκατάσταση των προσωπικών αλληλεπιδράσεων και των κοινωνικών συναναστροφών. Αυτή η έλλειψη αλληλεπίδρασης μπορεί να οδηγήσει ορισμένους εκπαιδευόμενους σε αισθήματα μοναξιάς και αποστασιοποίησης. Για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος, όλοι οι εταίροι προσέφεραν πρόσθετη μαθησιακή υποστήριξη μέσω προσωπικών και διαδικτυακών συναντήσεων με τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς.

Άλλοι Πόροι του Έργου:

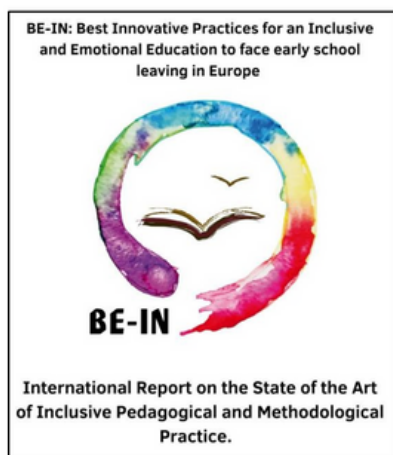
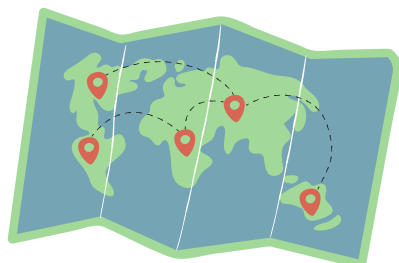
Ο ιστότοπος του έργου παρέχει καινοτόμες μεθοδολογίες και παιδαγωγικά εργαλεία παρέχοντας τους ακόλουθους πόρους: έναν Διεθνή Χάρτη Πορείας και τη Διεθνή Έκθεση, Πρόγραμμα Σπουδών Συμπεριληπτικής και Κοινωνικοσυναισθηματικής Εκπαίδευσης, Δραστηριότητες Καθοδήγησης στο Σχολείο, το Πρόγραμμα Ψηφιακής Εκπαίδευσης Εκπαιδευτικών και την παρούσα, Τελική Δημοσίευση του έργου.

1. Διεθνής Χάρτης Πορείας

Ο Διεθνής Χάρτης Πορείας συνοψίζει την έρευνα που διεξήχθη στις πέντε χώρες-εταίρους του έργου σχετικά με τις ευρωπαϊκές εκπαιδευτικές πολιτικές και τις μεθόδους που σχετίζονται με την Κοινωνικο-συναισθηματική Μάθηση (Social-Emotional Learning - SEL), τα διαφορετικά μαθησιακά στυλ, τις διάφορες μορφές νοημοσύνης και την εφαρμογή της συμπεριληπτικής και κοινωνικο-

συναισθηματικής εκπαίδευσης. Εκτός από την ακαδημαϊκή έρευνα και τη βιβλιογραφία σχετικά με την συμπεριληπτική και κοινωνικο-συναισθηματική εκπαίδευση, ο Διεθνής Χάρτης Πορείας διαμορφώθηκε από τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν σε κάθε χώρα-εταίρο.

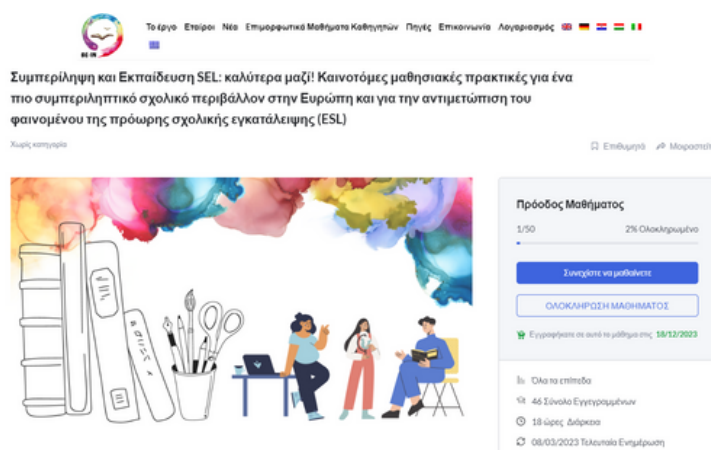

2. Διεθνής Έκθεση

Η έρευνα παρέχει στους επισκέπτες της ιστοσελίδας μια έκθεση σχετικά με την κατάσταση της συμπεριληπτικής και κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης στην καθημερινή σχολική ζωή στις πέντε χώρες-εταίρους του έργου. Συνολικά, 21 ενδιαφερόμενοι φορείς, 92 εκπαιδευτικοί και 120 μαθητές συμμετείχαν στις ερευνητικές δραστηριότητες του έργου. Οι αναγνώστες της έκθεσης μπορούν επίσης να αποκτήσουν πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στη σχολική ζωή των ευάλωτων μαθητών.

3. Πρόγραμμα Σπουδών Συμπεριληπτικής και Κοινωνικοσυναισθηματικής Εκπαίδευσης

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα καλύπτει τα διαφορετικά μαθησιακά στυλ, τα πολλαπλά είδη νοημοσύνης και τις μη τυπικές ικανότητες. Υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς στην υιοθέτηση καινοτόμων διδακτικών πρακτικών που ενισχύουν ένα συμπεριληπτικό μαθησιακό περιβάλλον, ιδίως όσον αφορά τους ευάλωτους μαθητές.

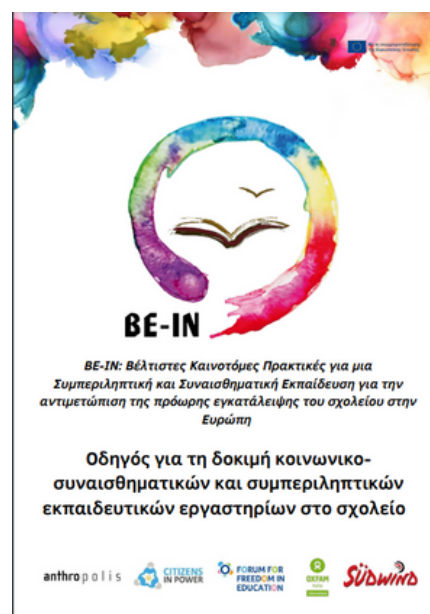

Το επιμορφωτικό πρόγραμμα καλύπτει τα διαφορετικά μαθησιακά στυλ, τα πολλαπλά είδη νοημοσύνης και τις μη τυπικές ικανότητες των μαθητών. Υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς στην υιοθέτηση καινοτόμων διδακτικών πρακτικών οι οποίες προάγουν συμπεριληπτικό μαθησιακό περιβάλλον, ιδίως όσον αφορά τους ευάλωτους μαθητές.

4. Δραστηριότητες Καθοδήγησης στο Σχολείο με τη διεξαγωγή Εργαστηρίων με θέμα την Κοινωνικο-συναισθηματική Εκπαίδευση

Οι διαβαθμισμένες διδακτικές ενότητες δοκιμάστηκαν και στις πέντε χώρες-εταίρους του έργου. Οι πόροι και οι δραστηριότητες καθοδήγησης είναι διαθέσιμες στη σελίδα με τους πόρους. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν για να εφαρμόσουν τις στρατηγικές συμπεριληψής που αποκόμισαν στις τάξεις τους. Αυτός ο πόρος προσφέρει ασκήσεις για τη διεξαγωγή δύο εργαστηρίων: το ένα εστιάζει στην ευημερία εντός της τάξης και το άλλο επικεντρώνεται σε μια προσέγγιση με βάση το στοιχείο της καθοδήγησης για την ενίσχυση των θετικών σχέσεων μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών.

Ολοκληρώνοντας, η Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Πλατφόρμα του Έργου "BE-IN" για Συμπεριληπτική και Κοινωνικο-συναισθηματική Μάθηση, η οποία αποτελεί τον πυρήνα του έργου "BE-IN", είναι ένας αξιοσημείωτος ιστότοπος για εκπαιδευτικούς και ενδιαφερόμενους σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο εν λόγω ιστότοπος, ο οποίος περιέχει την πλατφόρμα με την ονομασία «Επιμορφωτικό Πρόγραμμα για Εκπαιδευτικούς», παρέχει πληθώρα πόρων σε θέματα που αφορούν την συμπεριληπτική διδασκαλία και την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση, προάγοντας παράλληλα μια συνεργατική

κοινότητα μάθησης. Με έμφαση στην εμπλοκή των μαθητών, η πλατφόρμα εξοπλίζει τους εκπαιδευτικούς ώστε να είναι σε θέση να διαμορφώσουν συμπεριληπτικά περιβάλλοντα μάθησης και τούς καθοδηγεί στη δημιουργία σχεδίων μαθημάτων διαβαθμισμένης παιδαγωγικής. Η διεπιστημονική προσέγγιση του επιμορφωτικού προγράμματος για την προώθηση της συμπεριληπτικής και της κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης σε όλους τους κλάδους, καθώς και η έμφαση στη μείωση των εμποδίων στο μαθησιακό περιβάλλον θέτουν τις βάσεις για μετασχηματιστικές διδακτικές πρακτικές.

8. Εισηγήσεις για τη Βιωσιμότητα του Έργου

Το κεφάλαιο αυτό παρέχει ορισμένες συστάσεις που εκπονήθηκαν μέσω της εμπειρίας που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου "BE-IN", οι οποίες απευθύνονται στους εκπαιδευτικούς, τους παιδαγωγούς και τα σχολεία σχετικά με τη δυνατότητα υιοθέτησης και διάδοσης της συμπεριληπτικής και κοινωνικο-συναισθηματικής μαθησιακής μεθόδου του έργου, ώστε να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά και αποδοτικά το πρόβλημα της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης στα ευρωπαϊκά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι συστάσεις αυτές βασίζονται στις εκτεταμένες ερευνητικές και δοκιμαστικές δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στις πέντε χώρες-εταίρους του έργου κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των εργασιών του έργου, και παρέχουν προτάσεις προς όλους τους φορείς του ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού συστήματος για τη διαμόρφωση συμπεριληπτικών σχολικών περιβαλλόντων και την προώθηση της κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης στα σχολεία. Οι συστάσεις αυτές προτρέπουν τους εκπαιδευτικούς, τους παιδαγωγούς και τις τοπικές αρχές να εφαρμόσουν εκπαιδευτικές στρατηγικές και δράσεις που ανταποκρίνονται στις νέες διαμορφωτικές ανάγκες όλων των μαθητών και των παιδιών, ενθαρρύνοντας την συμπερίληψη και την ανάδειξη των μαθητών με διαφορετικές ικανότητες (γνωστικές, συναισθηματικές, κοινωνικές), καθώς και των μαθητών με διαφορετικό κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο. Τα σχολεία πρέπει να υιοθετήσουν στρατηγικές διδασκαλίας που να ανταποκρίνονται σε διάφορα στυλ μάθησης, ικανότητες και ανάγκες. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση διαφορετικών μεθόδων διδασκαλίας με βάση την προσέγγιση της κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης, την παροχή ποικίλων πόρων ή τη δυνατότητα εφαρμογής ευέλικτων μεθόδων αξιολόγησης με σκοπό τη διαμόρφωση πιο ευέλικτων περιβαλλόντων μάθησης στα οποία μπορούν να έχουν πρόσβαση και να συμμετέχουν όλοι οι μαθητές. Η εμπειρία που αποκομίστηκε από το έργο "BE-IN" αποσκοπεί στη διαμόρφωση ενός μαθησιακού σχολικού περιβάλλοντος όπου κάθε μαθητής αισθάνεται ότι εκτιμάται, υποστηρίζεται και είναι σε θέση να συμμετέχει πλήρως στην εκπαιδευτική του εμπειρία.

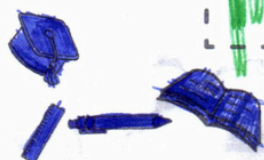
ICH STELLE MICH VOR

MEIN NAME IST Maid.....

FÜLLE DIE KARTEN AUS

Die Emotion, die mich am besten beschreibt. <u>Stolz</u> <u>Freude</u> <u>Wut</u>	Eine Emotion, die ich gerne nicht mehr hätte. <u>Wut!</u>	Eine Emotion, die ich gerne besser kennen würde. <u>Stolz</u> <u>Übermut</u>
---	---	--

Eine Emotion, die mich müde macht. <u>aufgedreht</u> <u>verwirrt</u>	Ein Emoji, das ich oft verwende.
--	--

Σχήμα 3: Φύλλο εργασίας που χορηγήθηκε στους μαθητές σε πιλοτικές δοκιμές στην Αυστρία

Κύριες Συστάσεις προς τους Εκπαιδευτικούς

Η πρώτη σύσταση είναι ότι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διευρύνουν τις γνώσεις τους για την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση (SEL), εξοικειώνοντας τους εαυτούς τους με τις μεθόδους, τις αξίες και τις ιδέες που βρίσκονται πίσω από αυτήν. Αυτό είναι απαραίτητο, διότι η κατανόηση της κοινωνικο-συναισθηματική μάθησης είναι το πρώτο βήμα για την εφαρμογή ενσωματωμένων δραστηριοτήτων κοινωνικο-συναισθηματική μάθησης στα σχέδια μαθημάτων τους. Η δεύτερη σύσταση είναι οι εκπαιδευτικοί να παρέχουν ευκαιρίες για ομαδική εργασία και συνεργατικές δραστηριότητες στην τάξη. Αυτό δεν θα ενθαρρύνει μόνο την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και ευαισθητοποίησης, αλλά θα βελτιώσει επίσης την κατανόηση των μαθητών. Η ομαδική εργασία δίνει στους μαθητές την ευκαιρία να συζητήσουν το θέμα και επιτρέπει μεγαλύτερη εμπλοκή στη μαθησιακή διαδικασία, η οποία είναι κρίσιμη για την κατανόηση των μαθητών.

Η τρίτη σύσταση είναι ότι οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της μαθησιακής υποστήριξης (scalloping) για την καλύτερη δυνατή υποστήριξη της μάθησης των μαθητών. Αυτή η μέθοδος υποστηρίζει αρχικά τον μαθητή με το θέμα του μαθήματος και το προσφερόμενο υλικό. Στη συνέχεια, μόλις ο μαθητής κατανοήσει το θέμα, η υποστήριξη αφαιρείται σταδιακά. Αυτό δεν συμβάλλει μόνο στη βελτίωση της κατανόησης των μαθητών, αλλά τους προσφέρει επίσης την απαραίτητη συναισθηματική υποστήριξη. Οι μαθητές πιθανόν να αισθάνονται απογοήτευση ή αποθάρρυνση όταν εκτελούν μια δύσκολη εργασία.

Ωστόσο, με τη χρήση της μεθόδου της μαθησιακής υποστήριξης (scaffolding), τα αρνητικά συναισθήματα μπορούν να μειωθούν και οι μαθητές θα αισθάνονται πιο άνετα να επιχειρήσουν δύσκολες εργασίες. Επομένως, μέσω της χρήσης της μεθόδου της μαθησιακής υποστήριξης, οι μαθητές θα αισθάνονται περισσότερη υποστήριξη και, ως εκ τούτου, θα είναι πιο πιθανό να παραμείνουν στο πλαίσιο της τυπικής εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η τελευταία βασική σύσταση για τους εκπαιδευτικούς είναι να κατανοήσουν και να βελτιώσουν τη συναισθηματική σχέση μεταξύ των ιδίων και των μαθητών τους. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι διαπροσωπικές δεξιότητες είναι απαραίτητες για την κοινωνική-συναισθηματική μάθηση. Μια θετική συναισθηματική σχέση μεταξύ των μαθητών είναι απαραίτητη για ένα υγιές σχολικό περιβάλλον. Αυτό θα οδηγήσει στο να αισθάνονται οι μαθητές πιο έντονα το αίσθημα συμπερίληψης και ότι συμμετέχουν περισσότερο στη μαθησιακή διαδικασία. Επιπλέον, μια υγιής συναισθηματική σχέση μπορεί να διευκολύνει την προώθηση των αξιών της συμπερίληψης μεταξύ των μαθητών, όπως για παράδειγμα η συναισθηματική νοημοσύνη, ο αμοιβαίος σεβασμός και η ανεκτικότητα. Η προώθηση της συμπερίληψης ανάμεσα στους μαθητές θα οδηγήσει στη διαμόρφωση μιας τάξης η οποία θα επιδεικνύει μεγαλύτερη αποδοχή απέναντι στους μαθητές με διαφορετικό υπόβαθρο. Αυτό, με τη σειρά του, θα ενθαρρύνει τους μαθητές αυτούς να παραμείνουν στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να:

- Ενθαρρύνουν τους μαθητές να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που αναπτύσσουν τις κοινωνικο-συναισθηματικές τους δεξιότητες και γνώσεις. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει εξωσχολικές δραστηριότητες, όπως συμμετοχή σε λέσχες που ενθαρρύνουν τη θετικές μεθόδους κοινωνικοποίησης.
- Ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των μαθητών από μειονοτικές κοινωνικές ομάδες στα μαθητικά συμβούλια, στα σχολικά έργα και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα σε μαθητές από διαφορετικό υπόβαθρο να έχουν περισσότερο λόγο όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων και θα διασφαλίσει ότι οι ανάγκες τους λαμβάνονται υπόψη.

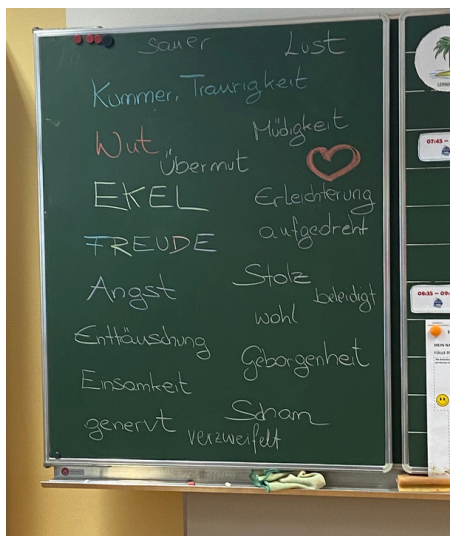
Κύριες Συστάσεις προς τα Σχολεία

Παρόλο που οι εκπαιδευτικοί είναι απαραίτητοι σε μια σχολική τάξη, υπάρχουν επίσης σημαντικά βήματα στα οποία μπορούν να προβούν οι διευθυντές και το διοικητικό προσωπικό προκειμένου να ενσωματώσουν την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση στα σχολεία. Η πρώτη βασική σύσταση είναι ότι τα σχολεία πρέπει να παρέχουν υποστήριξη στους εκπαιδευτικούς για την εφαρμογή νέων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων στις τάξεις τους, όπως για παράδειγμα οι πρακτικές Κοινωνικο-συναισθηματικής Μάθησης (SEL). Είναι σημαντικό οι διευθυντές των σχολείων να υποστηρίζουν τους εκπαιδευτικούς στην εφαρμογή δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την Κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση και την συμπεριληπτική εκπαίδευση. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την παροχή βοήθειας στο σχεδιασμό δραστηριοτήτων, την προσφορά εργαστηρίων με θέμα τις έννοιες της Κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης, καθώς και σχετικών διαδικτυακών μαθημάτων, όπως επίσης μέσω της διάθεσης υλικού στους εκπαιδευτικούς αναφορικά με την Κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση. Με τον τρόπο αυτό δεν θα δοθεί μόνο στους εκπαιδευτικούς η απαραίτητη υποστήριξη για την εφαρμογή δραστηριοτήτων Κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης, αλλά θα ενισχυθούν επίσης και οι δεξιότητες και οι γνώσεις τους όσον αφορά τις σχετικές έννοιες και δραστηριότητες.

Η δεύτερη κρίσιμη σύσταση προς τους διευθυντές των σχολείων είναι ότι θα πρέπει να καταβάλουν μεγαλύτερη προσπάθεια για να εξυπηρετήσουν τους ευάλωτους μαθητές και τους μαθητές με αυξημένες ανάγκες. Η έρευνα που διεξήχθη στις πέντε χώρες-εταίρους του έργου διαπίστωσε ότι οι μαθητές αυτοί αισθάνονταν τα μεγαλύτερα επίπεδα αποκλεισμού στο πλαίσιο της τάξης.

Ως εκ τούτου, πρέπει να καταβληθεί μεγαλύτερη προσπάθεια για την υποστήριξη αυτών των μαθητών. Αυτό θα μπορούσε να λάβει τη μορφή προγραμμάτων καθοδήγησης που λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες των ευάλωτων μαθητών ή των μαθητών με διαφορετικό υπόβαθρο. Επιπλέον, συνιστούμε στα σχολεία να αξιοποιούν την προσφορά εξωτερικών σεμιναρίων επιμόρφωσης για εκπαιδευτικούς, ώστε να μάθουν πώς να υποστηρίζουν πιο αποτελεσματικά τους ευάλωτους μαθητές τους.

Επιπλέον Εισηγήσεις για τα Σχολεία

Βελτίωση των δεξιοτήτων ψηφιακού γραμματισμού των εκπαιδευτικών. Η ψηφιακή τεχνολογία αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία στο χώρο της εκπαίδευσης. Υπάρχει πλούσιο υλικό στο διαδίκτυο το οποίο μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να προετοιμάσουν σχέδια μαθημάτων και να εμπνευστούν για το σχεδιασμό δραστηριοτήτων με βάση τις αρχές της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης. Ως εκ τούτου, συνιστάται οι εκπαιδευτικοί να παρακολουθούν σχετικά μαθήματα και εργαστήρια ψηφιακής κατάρτισης.

Συστάσεις σε θέματα Χάραξης Πολιτικής

Με βάση την έρευνα που διεξήγαγαν οι εταίροι του έργου BE-IN και την πολύτιμη εμπειρία που απέκτησαν κατά την υλοποίησή του, καλούμε τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να εξετάσουν τις εξής συστάσεις:

Προτείνουμε στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να αναπτύξουν και να υιοθετήσουν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ για

την συμπεριληπτική εκπαίδευση και την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση (SEL). Το πλαίσιο αυτό θα πρέπει να περιγράφει αρχές, πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές που θα πρέπει να ακολουθούν όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ για την προώθηση συμπεριληπτικών πρακτικών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Εντοπίστηκε ότι υπάρχει ανάγκη για την εφαρμογή ενός ενιαίου και ολοκληρωμένου πρότυπου προγράμματος συμπεριληπτικής και κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης, δεδομένου ότι οι εκπαιδευτικοί στερούνται εξειδικευμένης εκπαίδευσης στα θέματα αυτά κατά την επιμόρφωσή τους. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να εφαρμοστούν υποχρεωτικά προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης για τους εκπαιδευτικούς τα οποία θα τους προσφέρουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν τις γνώσεις τους σχετικά με την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση και τη συμπερίληψη. Τα προγράμματα αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν εργαστήρια, εκπαιδευτικές συνεδρίες και διαδικτυακές σειρές μαθημάτων που να καλύπτουν βασικές πτυχές της συμπερίληψης και της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης (SEL), όπως η κατανόηση των συναισθημάτων, η προώθηση θετικών σχέσεων, η εφαρμογή συμπεριληπτικών μεθόδων όπως η μαθησιακή υποστήριξη (scaffolding) και η ομαδική εργασία, και η ενσωμάτωσή τους στα αναλυτικά προγράμματα των σχολείων.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να προσαρμόσουν τα εθνικά τους αναλυτικά προγράμματα για να τα καταστήσουν πιο συμπεριληπτικά, ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξουν μαθητές με ποικίλα μαθησιακά στυλ, δυνατότητες και πολιτισμικά υπόβαθρα. Επιπλέον, θα πρέπει επίσης να προωθηθεί περισσότερο η ανάπτυξη μαθησιακών πόρων οι οποίοι ν' αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία των μαθητών που ζουν εντός της ΕΕ.

Οι προσφερόμενοι πόροι και χρηματοδότηση θα πρέπει να διατεθούν προς τη στήριξη της εφαρμογής των συμπεριληπτικών προγραμμάτων και των πρωτοβουλιών που προωθούν την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει την επένδυση σε προγράμματα κατάρτισης, την ενίσχυση των υφιστάμενων αναλυτικών προγραμμάτων και την παροχή των απαραίτητων εργαλείων και του κατάλληλου υλικού στα σχολεία.

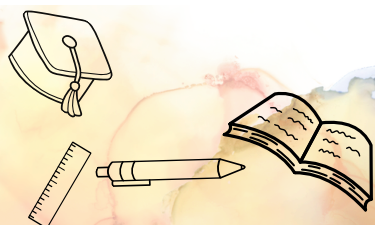

Σύνοψη

Κάθε μαθητής, ανεξάρτητα από τις ικανότητες ή το υπόβαθρό του, θα πρέπει να έχει την ευκαιρία να επιτύχει στον τομέα της εκπαίδευσης. Συνιστούμε στους εκπαιδευτικούς να ενισχύσουν τη δική τους ευαισθητοποίηση σχετικά με τα βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Με αυτόν τον τρόπο, μπορούν να χρησιμοποιούν υποστηρικτικές εκπαιδευτικές μεθόδους, όπως η μαθησιακή υποστήριξη (scaffolding) και η ομαδική εργασία. Αυτές οι μέθοδοι θα δημιουργήσουν μια θετική ατμόσφαιρα στην τάξη και θα διασφαλίσουν ότι οι μαθητές συμπεριλαμβάνονται στη μαθησιακή διαδικασία και ότι είναι αποδεκτοί. Είναι επίσης σημαντικό τα σχολεία να είναι δεκτικά στην εφαρμογή αυτών των μεθόδων και να μπορούν να παράσχουν στους εκπαιδευτικούς την απαραίτητη υποστήριξη προκειμένου να καταστεί το σχολείο πιο συμπεριληπτικό. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την ενθάρρυνση των εκπαιδευτικών να παρακολουθήσουν διαδικτυακά μαθήματα κατάρτισης και να εισαγάγουν προγράμματα σχολικής καθοδήγησης. Το φαινόμενο της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου μπορεί να είναι ένα συστημικό ζήτημα, αλλά τόσο τα σχολεία όσο και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να λάβουν ουσιαστικά μέτρα για την άμβλυνση του φαινομένου σε τοπικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγκη για κοινωνική-συναισθηματική συμπεριληπτική μάθηση, το έργο "BE-IN" συμβάλλει σημαντικά στον μετασχηματισμό του ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού σκηνικού.

Το έργο αυτό αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της συμπεριληπτικής και της κοινωνικο-συναισθηματικής εκπαίδευσης (SEL) στα ευρωπαϊκά σχολεία μέσω της ανάπτυξης περιεχομένου και της συγκρότησης μιας κοινότητας εκπαιδευτικών. Υπόσχεται να επηρεάσει τον τομέα της εκπαίδευσης, να ενδυναμώσει τους εκπαιδευτικούς και να συμβάλει σε ένα συμπεριληπτικό και συναισθηματικά ευφυές εκπαιδευτικό τοπίο στην Ευρώπη.

Το έργο "BE-IN" θα παραμείνει ενεργό μέσω του ιστότοπου και του Ψηφιακού Επιμορφωτικού του Προγράμματος για Εκπαιδευτικούς. Ο ιστότοπος και το επιμορφωτικό πρόγραμμα διαθέτουν πλούσιο υλικό τόσο για χρήση από τα σχολεία, όσο και από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Η πρόσβαση στο επιμορφωτικό πρόγραμμα για εκπαιδευτικούς και στο υλικό του ιστότοπου είναι δωρεάν. Αυτό, επομένως, διασφαλίζει τη βιωσιμότητα και τη μακροβιότητα του έργου "BE-IN".

9. Αναφορές

Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL); Ανακτήθηκε στις 14.06.2022, από:
<https://casel.org/>

Eurostat (2022): Early leavers from education and training by sex and labour status; Ανακτήθηκε στις 07.07.2022, από:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifse_14/default/table?lang=en

UNICEF: Adolescent education and skills; Ανακτήθηκε στις 29.06.2022, από:
<https://www.unicef.org/education/skills-development>

Coyle D., Hood Ph., Marsh D. (2010) *CLIL, Content and Language Integrated Learning*, Cambridge University Press, Cambridge;

Mohan B., Leung C., Slater T.(2010), *Assessing language and content: a functional perspective*, in Paran A., Sereu L. "Testing the Untestable in Language Education", (pp. 217-240), *Multilingual Matters*, Clevedon;

Gibbons P, *Scaffolding language scaffolding learning*, Heinemann, Portsmouth NH (2020)
Graham Stanley, *Language Learning with Technology*, CUP, 2013;

D. Coyle, Wood and Marsh, *Content and Language Integrated Learning*, CUP, 2010 CLIL, Carocci, Roma

Gardner H., *Frames of Mind: the Theory of Multiple Intelligence* 1983;

Bellanca J., Chapman C. e Swartz E. (1994), **Multiple assessments for multiple intelligences**, Skylights Publishing

Everyone's school - **inclusive education practices and active citizenship to tackle early school leaving**- handbook for teachers of secondary schools - 2018-19 workbook research Oxfam Italy

ΕΤΑΙΡΟΙ

Ο Oxfam Italia Intercultura (OII) είναι ένας κοινωνικός συναιτερισμός που ιδρύθηκε από την Oxfam Italia και το Centro Documentazione di Arezzo, που δραστηριοποιείται σε εθνικό επίπεδο για τη διεξαγωγή προγραμμάτων συμπερίληψης, υποδοχής και κοινωνικής ενσωμάτωσης ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων, με το επίκεντρο των δραστηριοτήτων του τους μετανάστες, τα σχολεία, τις τοπικές αρχές και τους αιτούντες άσυλο.

anthro p o l i s

Η Anthropolis είναι μια κοινωφελής, μη κερδοσκοπική οργάνωση με έδρα τη Βουδαπέστη της Ουγγαρίας. Ο οργανισμός έχει ως στόχους την προαγωγή των αξιών του πολιτιστικού σχετικισμού, της συμμετοχικής προσέγγισης, της ενδυνάμωσης των πολιτών και της ευαισθητοποίησης σε παγκόσμια ζητήματα. Για την υιοθέτηση μιας παγκόσμιας διάστασης στη θεσμική εκπαίδευση και την ανάδειξη του σημαντικού ρόλου του κοινωνικού διαλόγου, η Anthropolis έχει δημιουργήσει/διευκολύνει εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, εκπαιδευτικά προγράμματα και εκπαιδευτικό υλικό, εργαστήρια και επιμορφώσεις, μαθήματα ηλεκτρονικής μάθησης, ντοκιμαντέρ, εστιάζοντας στα θέματα της παγκόσμιας εκπαίδευσης, της πολιτιστικής κληρονομιάς των μειονοτήτων, του δίκαιου εμπορίου, της μετανάστευσης, της ισότητας των φύλων και της σύγχρονης δουλείας.

Ο Citizens In Power (CIP) είναι ένας ανεξάρτητος μη κερδοσκοπικός, μη κυβερνητικός οργανισμός από την Κύπρο που αντιμετωπίζει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις των πολιτών, μέσω της συμμετοχής τους στην κοινωνική και αστική ζωή, παρέχοντας ταυτόχρονα καινοτόμο υλικό και δωρεάν προγράμματα κατάρτισης σε ένα ευρύ φάσμα τομέων, όπως η εκπαίδευση (συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής εκπαίδευσης), η συμπερίληψη περιθωριοποιημένων ατόμων στην κοινωνία, η επιχειρηματικότητα, ο πολιτισμός, η αγορά εργασίας και η διά βίου μάθηση.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΤΑΙΡΟΙ

Το Forum for Freedom in Education είναι ένας ευρέως αναγνωρισμένος οργανισμός της κοινωνίας των πολιτών στην Κροατία, που δραστηριοποιείται στον τομέα της κατάρτισης, της εκπαίδευσης και της νεολαίας από το 1992. Τα καινοτόμα, υψηλής ποιότητας προγράμματά του παρέχουν υποστήριξη σε νέους, καθηγητές και σχολεία, επαγγελματίες στον τομέα της νεολαίας, καθηγητές πανεπιστημίων και επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά και νέους σε συστήματα εκπαίδευσης και κοινωνικής πρόνοιας. Ο οργανισμός σχεδιάζει για τα ενδιαφερόμενα μέρη προγράμματα για την προώθηση της μάθησης, της αγωγής του πολίτη και της επιμόρφωσης σε θέματα υγείας, της ανάπτυξης δεξιοτήτων μη βίαιης επίλυσης συγκρούσεων και της βελτίωσης της διαχείρισης των σχολικών μονάδων.

Ο Südwind εργάζεται σε θέματα ανάπτυξης, εκπαίδευσης και ενημέρωσης του κοινού για τα τελευταία 40 χρόνια. Με έδρα τη Βιέννη και άλλα 6 περιφερειακά γραφεία, εμπλέκει στις δράσεις της τοπικούς παράγοντες από όλη την Αυστρία. Ο Südwind μετατράπηκε σε έναν από τους κορυφαίους οργανισμούς στους τομείς της Εκπαίδευσης της Ενεργής Ιδιότητας του Πολίτη, της Παγκόσμιας Εκπαίδευσης, των ενημερωτικών προγραμμάτων του κοινού σε παγκόσμια θέματα, θέματα ανάπτυξης και βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) σε εθνικό επίπεδο και σε συνεργασία με ένα ισχυρό δίκτυο άλλων ευρωπαϊκών οργανισμών που δραστηριοποιούνται στους ίδιους τομείς. Τα έξι Κέντρα Παγκόσμιων Εκπαιδευτικών Πόρων του Südwind παρέχουν επιμόρφωση σε καθηγητές και λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό, σε υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και πολλαπλασιαστικούς συντελεστές και παρέχουν άμεση υποστήριξη σε σχολεία σε προγράμματα Παγκόσμιας Εκπαίδευσης.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

anthropolis

CITIZENS
IN POWER

FORUM FOR
FREEDOM IN
EDUCATION

OXFAM
Italia
Intercultura

SÜDWIND

ΒΕ-IN

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις. (Αριθμός έργου:2021-1-IT02-KA220-SCH-000032833)